

Bruxelles, 24. lipnja 2022.
(OR. fr, en)

10488/22

Međuinstitucijski predmet:
2021/0218(COD)

ENER 319
CLIMA 301
CONSOM 160
TRANS 419
AGRI 279
IND 246
ENV 637
COMPET 519
FORETS 52
IA 99
CODEC 958

NAPOMENA

Od:	Odbor stalnih predstavnika (dio 1.)
Za:	Vijeće
Br. preth. dok.:	10347/22
Br. dok. Kom.:	10746/21 + ADD 1
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652 – opći pristup

I. UVOD

1. Komisija je 14. srpnja 2021. u okviru paketa „Spremni za 55 %” Europskom parlamentu i Vijeću podnijela prijedlog revizije Direktive o energiji iz obnovljivih izvora (RED II).

2. Direktivom se cilj za 2030. u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj potrošnji energije u EU-u nastoji povećati na 40 %. Njome se jačaju i sektorske odredbe kako bi se postigao taj novi cilj i smanjile emisije energetskeg sektora.
3. Na zahtjev koji su šefovi država i vlada iznijeli na sastanku Europskog vijeća u ožujku 2022. Komisija je 18. svibnja 2022. objavila paket REPowerEU, kojim se s pomoću jakog ubrzanja zelene tranzicije namjerava brzo smanjiti ovisnost o ruskim fosilnim gorivima.

II. ISPITIVANJE KOJE PROVODE DRUGE INSTITUCIJE

4. Europski parlament imenovao je odbor ITRE odborom nadležnim za taj prijedlog i g. Markusa PIEPERA (DE, EPP) izvjestiteljem. Odbor ENVI (izvjestitelj N. TORVALDS (FI, RENEW)), nadležan posebno za odredbe o bioenergiji, donio je svoje mišljenje 17. svibnja. Europski parlament trebao bi donijeti svoje stajalište u odboru ITRE u srpnju 2022. i na plenarnoj sjednici u rujnu 2022.
5. Mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora o tom prijedlogu doneseno je 8. prosinca 2021. Mišljenje Odbora regija doneseno je 8. travnja 2022.

III. TRENUTAČNO STANJE RASPRAVA U VIJEĆU

6. Radna skupina za energetiku započela je s radom na prijedlogu u srpnju 2021. Ta je radna skupina 6. rujna 2021. preispitala procjenu učinka koju je izradila Komisija.
7. Ministri za energetiku na sastanku Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku 2. prosinca 2021. održali su raspravu o politikama za daljnji rad na tom predmetu.

8. Tijekom francuskog predsjedanja rasprave su se nastavile u okviru Radne skupine, najprije u tematskim blokovima, a zatim na osnovi sveobuhvatnih prijedloga. Tijekom rasprava u okviru Radne skupine za energetiku predsjedništvo je predložilo brojne kompromise i načine za postizanje novih ravnoteža kojima se osobito nastoji povećati fleksibilnost glavnih odredaba i pritom u najvećoj mogućoj mjeri očuvati ukupnu razinu ambicije. Kad je riječ o obvezujućim podciljevima, kompromis je posebno osmišljen u pogledu podciljeva predloženih za sektore prometa i industrije te sektor grijanja i hlađenja.
9. Odbor stalnih predstavnika u četiri je navrata, 13. travnja, 25. svibnja te 17. i 22. lipnja pozvan da preispita kompromisne tekstove koje je sastavilo predsjedništvo. Ti su sastanci poslužili kako bi se ocijenili odnosi snaga kad je riječ o i. obvezujućim podciljevima u području obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla (RFNBO) u industrijskom i prometnom sektoru, ii. cilju u području grijanja i hlađenja, iii. cilju smanjenja intenziteta stakleničkih plinova u prometu; iv. izdavanju dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora; v. ulozi šumske biomase; vi. ulozi niskougljičnih goriva. Na tim su sastancima često izražena neslaganja u pogledu tih aspekata. Slijedom smjernica delegacija, na sastanku Odbora stalnih predstavnika 22. lipnja uspješno je izrađen uravnotežen tekst. Tako postignuti kompromis, priložen ovom dokumentu, predstavljen je kao opći pristup koji treba potvrditi na sastanku Vijeća za energetiku 27. lipnja 2022.

10. U odnosu na izvorni prijedlog Komisije, u tom kompromisnom tekstu se: i. u članku 25. predviđa mogućnost da u pogledu podcilja u području prometa države članice imaju izbor između sustava kojim se mjeri smanjenje emisija stakleničkih plinova i sustava za energetske vrijednosti koji se trenutno upotrebljava. U istom je članku cilj vodika u prometnom sektoru sada indikativan; ii. uvodi više fleksibilnosti i postupnosti u izračun podciljeva povezanih s grijanjem i s hlađenjem u članku 23. odnosno članku 24.; iii. u pogledu industrije predlaže postupniji rast podcilja iz članka 22.a; iv. u članku 15.a pojašnjava neobvezujuća priroda cilja od 49 % energije iz obnovljivih izvora u građevinskom sektoru; v. pojašnjavaju odredbe o šumskoj biomasi i kaskadnom načelu u člancima 3. i 29. te im se dodaje fleksibilnost; vi. članku 19. zadržavaju postojeća pravila o upravljanju jamstvima o podrijetlu; vii. u članku 20.a pojašnjavaju odredbe o uključivanju električne energije iz obnovljivih izvora u energetske sustave; viii. u članku 15. jačaju elementi usmjereni na ubrzanje izdavanja dozvola za projekte u vezi s obnovljivom energijom, uzimajući u obzir određene elemente plana REPowerEU; ix. zadržavaju, uz dodatnu fleksibilnost, elementi koji se odnose na regionalnu suradnju; x. u članku 30. jačaju mjere za ograničavanje prijevara u vezi s održivošću biogoriva; xi. u članku 31.a izmjenjuju odredbe o bazi podataka Unije kako bi se najvećoj mjeri povećale sinergije s nacionalnim bazama podataka.
11. Sav novi tekst u odnosu na dokument ST 9887 2022 označen je „**podcrtanim i podebljanim slovima te istaknut sivom bojom**”. Izbrisani tekst označen je ovako: „[...]”. Izmjene uvedene u prethodnim verzijama označene su „**podcrtanim i podebljanim slovima**” ili simbolom „[...]”.

IV. ZAKLJUČAK

12. S obzirom na navedeno, Vijeće se poziva da:

- prouči kompromisni tekst kako je naveden u Prilogu ovoj napomeni
- potvrdi na sastanku Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku (energetika) 27. lipnja 2022. opći pristup o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652.

Bruxelles, 14.7.2021.
COM(2021) 557 final

2021/0218 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652

{SEC(2021) 657 final} - {SWD(2021) 620 final} - {SWD(2021) 621 final} -
{SWD(2021) 622 final}

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114. i članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

¹ SL C, str.

² SL C, str.

budući da:

- (1) **U svojoj komunikaciji od 11. prosinca 2019. naslovljenoj „Europski zeleni plan”³**
Komisija **je** utvrdila [...] cilj postizanja klimatske neutralnosti Unije do 2050. na način kojim se doprinosi europskom gospodarstvu, rastu i otvaranju radnih mjesta. Tim se ciljem, **kao i** [...] ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova za 55 % do 2030., kako je utvrđeno u **komunikaciji Komisije od 17. rujna 2020. naslovljenoj „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. – Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana” („Plan za postizanje klimatskog cilja do 2030.”⁴)**, koju su podržali Europski parlament⁵ i Europsko vijeće⁶, zahtijeva energetska tranzicija i znatno veći udio [...] obnovljivih izvora energije u integriranom energetsom sustavu.
- (2) Energija iz obnovljivih izvora ima ključnu ulogu [...] **u** ostvarivanju europskog zelenog plana i postizanju klimatske neutralnosti do 2050. s obzirom na to da energetska sektor uzrokuje više od 75 % ukupnih emisija stakleničkih plinova u Uniji. Smanjenjem tih emisija stakleničkih plinova energija iz obnovljivih izvora pridonosi i svladavanju izazova povezanih s okolišem, kao što je gubitak bioraznolikosti.

³ Komunikacija Komisije COM(2019) 640 final od 11.12.2019., „Europski zeleni plan”.

⁴ Komunikacija Komisije COM(2020) 562 final od 17.9.2020. „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana”.

⁵ Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (2019/2956(RSP)).

⁶ Zaključci Europskog vijeća od 11. prosinca 2020.
<https://www.consilium.europa.eu/media/47330/1011-12-20-euco-conclusions-hr.pdf>

- (3) Direktivom (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća⁷ utvrđen je obvezujući cilj Unije za postizanje udjela od najmanje 32 % energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u Uniji do 2030. U okviru Plana za postizanje klimatskog cilja **do 2030.** udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije trebao bi se do 2030. povećati na 40 % kako bi se postigao cilj Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova⁸. Stoga je potrebno povećati cilj utvrđen u članku 3. te direktive.

⁷ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, SL L 328, 21.12.2018., str. 82.–209.

⁸ Točka 3. Komunikacije Komisije COM(2020) 562 final od 17.9.2020. „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana”.

- (4) Sve se više prepoznaje potreba **za usklađivanjem** [...] politika u području bioenergije s kaskadnim načelom uporabe biomase⁹ kako bi se osigurao pravedan pristup tržištu sirovina od biomase radi razvoja inovativnih rješenja na biološkoj osnovi visoke dodane vrijednosti i održivog kružnog biogospodarstva. Stoga bi pri izradi programa potpore za bioenergiju države članice trebale uzeti u obzir dostupnu održivu opskrbu biomasom za energetske i neenergetske uporabe te održavanje nacionalnih šumskih ponora ugljika i ekosustava, načela kružnog gospodarstva i kaskadne uporabe biomase te hijerarhiju otpada uspostavljenu u Direktivi 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰. U tu svrhu **države članice** [...] **ne** bi trebale dodjeljivati [...] potporu za proizvodnju energije od pilanskih trupaca, furnirskih trupaca, panjeva i korijenja te bi trebale izbjegavati promicanje uporabe kvalitetnog oblog drva za energiju, osim u jasno definiranim okolnostima. U skladu s kaskadnim načelom drvna biomasa trebala bi se upotrebljavati u skladu sa svojom najvećom dodanom gospodarskom i okolišnom vrijednošću prema sljedećem redoslijedu prioriteta: 1) proizvodi na bazi drva, 2) produljenje njihova trajanja, 3) ponovna uporaba, 4) recikliranje, 5) bioenergija i 6) zbrinjavanje. Ako nijedan drugi način uporabe drvne biomase nije ekonomski održiv ili ekološki prihvatljiv, oporabom energije pomaže se smanjiti proizvodnja energije iz neobnovljivih izvora. Stoga bi programe potpore država članica za bioenergiju trebalo usmjeriti na one sirovine za koje postoji malo tržišnog natjecanja sa sektorima materijala i čija se nabava smatra pozitivnom i za klimu i za bioraznolikost kako bi se izbjegli negativni poticaji za neodržive bioenergetske putove, kako je utvrđeno u [...] izvješću **Zajedničkog istraživačkog centra iz 2021. naslovljenom** „Uporaba drvne biomase za proizvodnju energije u EU-u”¹¹. S druge strane, u **provedbenim mjerama kojima se osigurava primjena** [...] kaskadnog načela potrebno je prepoznati nacionalne posebnosti kojima se države članice vode pri osmišljavanju svojih programa potpore. Sprečavanje nastanka, ponovna uporaba i

⁹ Kaskadnim načelom nastoji se postići resursna učinkovitost uporabe biomase davanjem prednosti uporabi biomase kao materijala u odnosu na uporabu za proizvodnju energije kad god je to moguće, čime se povećava količina biomase dostupne u sustavu. U skladu s kaskadnim načelom drvna biomasa trebala bi se upotrebljavati u skladu sa svojom najvećom dodanom gospodarskom i okolišnom vrijednošću prema sljedećem redoslijedu prioriteta: 1) proizvodi na bazi drva, 2) produljenje njihova trajanja, 3) ponovna uporaba, 4) recikliranje, 5) bioenergija i 6) zbrinjavanje.

¹⁰ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

¹¹ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122719>

recikliranje otpada trebali bi biti prioritet. Države članice trebale bi izbjegavati stvaranje programa potpore koji bi bili u suprotnosti s ciljevima u području obrade otpada te bi doveli do neučinkovite uporabe otpada koji se može reciklirati. Nadalje, kako bi se osigurala učinkovitija uporaba bioenergije, države članice [...] više ne bi trebale pružati potporu postrojenjima koja su namijenjena samo za proizvodnju električne energije, osim ako se postrojenja nalaze u regijama s posebnim statusom u pogledu napuštanja fosilnih goriva [...].

- (5) Brzi rast i sve veća troškovna konkurentnost proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora mogu se iskoristiti za zadovoljavanje rastuće potražnje za energijom, primjerice uporabom toplinskih crpki za grijanje prostora ili niskotemperaturnih industrijskih procesa, električnih vozila za prijevoz ili električnih peći u određenim industrijama. Električna energija iz obnovljivih izvora može se upotrebljavati i za proizvodnju sintetičkih goriva za potrošnju u prometnim sektorima koje je teško dekarbonizirati, kao što su zračni i pomorski promet. Okvir za elektrifikaciju trebao bi omogućiti snažnu i učinkovitu koordinaciju i proširiti tržišne mehanizme radi usklađivanja ponude i potražnje u prostoru i vremenu, potaknuti ulaganja u fleksibilnost i pomoći u integraciji velikih udjela promjenjive proizvodnje iz obnovljivih izvora. Države članice stoga bi trebale osigurati da se uvođenje električne energije iz obnovljivih izvora nastavi povećavati odgovarajućim tempom kako bi se zadovoljila rastuća potražnja. U tu svrhu države članice trebale bi uspostaviti okvir koji uključuje mehanizme usklađene s tržištem za uklanjanje preostalih prepreka kako bi sigurni i primjereni elektroenergetski sustavi bili prikladni za visoku razinu energije iz obnovljivih izvora te postrojenja za skladištenje koja su potpuno integrirana u elektroenergetski sustav. Tim okvirom posebno **bi se trebale** [...] ukloniti preostale prepreke, uključujući nefinancijske, kao što su nedovoljni digitalni i ljudski resursi nadležnih tijela za obradu sve većeg broja zahtjeva za izdavanje dozvola.

- (6) Pri izračunu udjela obnovljivih izvora energije u državi članici obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla trebala bi se računati u sektoru u kojem se troše (električna energija, grijanje i hlađenje ili promet). Kako bi se izbjeglo dvostruko računanje, električnu energiju iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava za proizvodnju tih goriva ne bi trebalo računati. To bi dovelo do usklađivanja pravila za obračun tih goriva u cijeloj Direktivi, bez obzira na to ubrajaju li se u opći cilj za energiju iz obnovljivih izvora ili za bilo koji podcilj. Time bi se omogućilo i računanje stvarne potrošene energije, uzimajući u obzir gubitke energije u procesu proizvodnje tih goriva. Nadalje, time bi se omogućilo obračunavanje obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla uvezenih u Uniju i potrošenih u Uniji. **Međutim, države članice mogu se dogovoriti, putem posebnog sporazuma o suradnji, da se obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla potrošena u jednoj državi članici uračunaju u udio konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora u državi članici u kojoj su proizvedena.**
- (7) [...] **S**[...]uradnja **država članica** u promicanju energije iz obnovljivih izvora može biti u obliku statističkih prijenosa, programa potpore ili zajedničkih projekata. Omogućuje troškovno učinkovito uvođenje energije iz obnovljivih izvora diljem Europe i pridonosi integraciji tržišta. Unatoč njezinu potencijalu, suradnja **država članica** bila je vrlo ograničena, što je dovelo do neoptimalnih rezultata u pogledu učinkovitosti u povećanju energije iz obnovljivih izvora. Stoga bi države članice trebalo **poticati** [...] da testiraju suradnju provedbom pilot-projekta. Projektima koji se financiraju iz nacionalnih doprinosa u okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenog Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2020/1294¹² [...] **podupro bi se taj cilj**. [...].

¹² Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1294 od 15. rujna 2020. o mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora (SL L 303, 17.9.2020., str. 1.).

- (8) **U svojoj komunikaciji od 19. studenoga 2020., naslovljenoj „Strategija EU-a za iskorištavanje potencijala energije iz obnovljivih izvora na moru za klimatski neutralnu budućnost” Komisija** [...] je uvela [...] ambiciozan cilj od 300 GW energije vjetra na moru i 40 GW energije oceana u svim morskim bazenima Unije do 2050. Kako bi se osigurala ta promjena, države članice morat će surađivati preko granica na razini morskih bazena. Stoga bi se države članice trebale zajednički **dogovoriti o suradnji u pogledu definiranja ciljeva za** [...] proizvodnju **energije** iz obnovljivih izvora na moru [...] u svakom morskom bazenu do 2050., uz prijelazne korake 2030. i 2040. **u skladu s [revidiranom Uredbom (EU) br. 347/2013].** **Ti** [...] **ciljevi** [...] trebali bi se odražavati u ažuriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima koji će se podnijeti 2023. i 2024. u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 **Europskog parlamenta i Vijeća**¹³. Pri utvrđivanju količine države članice trebale bi uzeti u obzir potencijal svakog morskog bazena za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na moru, zaštitu okoliša, prilagodbu klimatskim promjenama i druge načine uporabe mora te ciljeve Unije u pogledu dekarbonizacije. Osim toga, države članice trebale bi u većoj mjeri razmotriti mogućnost kombiniranja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora na moru s prijenosnim vodovima koji povezuju nekoliko država članica, u obliku hibridnih projekata ili, u kasnijoj fazi, isprepletenijih mreža. **Time** [...] bi se omogućio protok električne energije u različitim smjerovima, čime bi se maksimalno povećala društveno-gospodarska dobrobit, optimizirali infrastrukturni izdaci i omogućila održivija uporaba [...] mora.

¹³ **Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).**

- (9) Tržište ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora brzo raste i omogućuje dodatni pristup tržištu proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, uz programe potpore država članica ili izravnu prodaju na veleprodajnom tržištu električne energije. Tržište ugovora o kupnji energije istodobno je i dalje ograničeno na mali broj država članica i velika poduzeća, a na velikom dijelu tržišta Unije i dalje postoje znatne administrativne, tehničke i financijske prepreke. Postojeće mjere iz članka 15 **Direktive (EU) 2018/2001** za poticanje primjene ugovorâ o kupnji energije iz obnovljivih izvora stoga bi trebalo dodatno ojačati razmatranjem uporabe kreditnih jamstava kako bi se smanjili financijski rizici tih ugovora, uzimajući u obzir da ta jamstva, ako su javna, ne bi trebala istisnuti privatno financiranje. **U tom smislu Komisija bi trebala analizirati prepreke dugoročnim ugovorima o kupnji energije, a posebno uvođenju prekograničnih ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora, te izdati smjernice o uklanjanju tih prepreka.**
- (10) Pretjerano složeni i pretjerano dugotrajni administrativni postupci velika su prepreka za uporabu energije iz obnovljivih izvora. Na temelju mjera za poboljšanje administrativnih postupaka za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, o kojima države članice trebaju izvijestiti do 15. ožujka 2023. u svojim prvim integriranim nacionalnim energetske i klimatske izvješćima o napretku u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 [...] ¹⁴, Komisija bi trebala procijeniti jesu li odredbe o pojednostavnjenju tih postupaka uključene u ovu Direktivu **o izmjeni** postigle svoj cilj u smislu neometanih i razmjernih postupaka. Ako se tom procjenom pokaže da postoji znatan prostor za poboljšanje, Komisija bi trebala poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurala **da** su države članice uspostavile pojednostavnjene i učinkovite administrativne postupke.

¹⁴

[...]

- (10a) Neki od najčešćih problema s kojima se suočavaju projekti energije iz obnovljivih izvora odnose se na kašnjenja u postupcima izdavanja dozvola uspostavljenima na nacionalnoj razini. Kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova i doprinijelo postizanju klimatske neutralnosti, države članice trebale bi [...] u okviru postupka planiranja i izdavanja dozvola pri uravnoteženju pravnih interesa u pojedinačnim slučajevima smatrati da su planiranje, izgradnja i rad postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, njihovo priključenje na mrežu te povezana mreža i sredstva za skladištenje[...] u interesu javnog zdravlja i sigurnosti te da se provode zbog imperativnih razloga prevladavajućeg javnog interesa. Svi ostali uvjeti utvrđeni u direktivama 92/43/EEZ [...], 2009/147/EZ i 2000/60/EZ trebali bi biti ispunjeni. Države članice trebale bi poštovati i odredbe Bernske konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa i Aarhuške konvencije te Konvencije iz Espooa Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE).
- (10b) Kako bi se doprinijelo postizanju klimatske neutralnosti, države članice trebale bi u postupku planiranja i izdavanja dozvola prioritet dati [...] izgradnji i radu postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora te razvoju povezane mrežne infrastrukture. Države članice također bi trebale osigurati odgovarajuće izvješćivanje, posebno o mogućem učinku tih mjera na bioraznolikost, kako bi Komisija mogla procijeniti i odlučiti o odgovarajućem djelovanju.
- (10[...]) c) Kako bi se olakšala i pojednostavila obnova kapaciteta postojećih postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, procjena svih učinaka koji proizlaze iz obnove kapaciteta [...] postojećih energetskih postrojenja pri postupku planiranja i izdavanja dozvola [...] trebala bi biti ograničena na moguće [...] učinke koji proizlaze iz promjene ili proširenja u odnosu na izvorni projekt [...]. [...].

- (11) Zgrade imaju velik neiskorišteni potencijal za učinkovit doprinos smanjenju emisija stakleničkih plinova u Uniji. Kako bi se ispunio cilj Unije iz Plana za postizanje klimatskog cilja **do 2030.** u pogledu klimatske neutralnosti, bit će potrebna dekarbonizacija sektora grijanja i hlađenja [...] povećavanjem udjela energije iz obnovljivih izvora u proizvodnji i uporabi. Međutim, napredak u uporabi **energije** iz obnovljivih [...] izvora za grijanje i hlađenje stagnira u posljednjem desetljeću i uvelike se oslanja na povećanu uporabu biomase. Bez utvrđivanja [...] **indikativnih udjela** za povećanje proizvodnje i uporabe energije iz obnovljivih izvora u zgradama [...] **neće biti moguće** pratiti napredak i utvrđivati zastoje u uporabi [...] **energije** iz obnovljivih izvora. Nadalje, stvaranje **indikativnih udjela** [...] pružit će dugoročan signal ulagačima, među ostalim i za razdoblje neposredno nakon 2030. Time će se dopuniti obveze povezane s energetsom učinkovitošću i energetske svojstvima zgrada. Stoga bi trebalo utvrditi indikativne [...] **udjele** za uporabu energije iz obnovljivih izvora u zgradama kako bi se usmjerila i potaknula nastojanja država članica da iskoriste potencijal uporabe i proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u zgradama, **uključujući električnu energiju iz obnovljivih izvora i energiju iz okoliša s pomoću toplinskih crpki** te da [...] potaknu razvoj [...] i integraciju tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora uz istodobno pružanje sigurnosti ulagačima i angažmanu na lokalnoj razini.

(11a) Indikativni udio energije iz obnovljivih izvora u EU-u za sektor zgradarstva koji je potrebno doseći do 2030. predstavlja nužnu minimalnu ključnu etapu za osiguravanje dekarbonizacije fonda zgrada EU-a do 2050. u skladu s [revidiranom Direktivom o energetske svojstvima zgrada]. Ključno je omogućiti neometano i troškovno učinkovito postupno ukidanje fosilnih goriva iz zgrada kako bi se osigurala njihova zamjena obnovljivim izvorima energije, kako je istaknuto u Planu EU-a za postizanje klimatskog cilja i kako se zahtijeva u skladu s [revidiranom Direktivom o energetske svojstvima zgrada]. Indikativnim udjelom energije iz obnovljivih izvora u sektoru zgradarstva dopunjuje se regulatorni okvir za zgrade u skladu s [revidiranom Direktivom o energetske svojstvima zgrada], i to osiguravanjem toga da se tehnologije, uređaji i infrastruktura za energiju iz obnovljivih izvora, uključujući učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje, pravodobno i u dovoljnoj mjeri povećaju kako bi se do 2030. postupno zamijenila fosilna goriva u zgradama i osigurala dostupnost sigurne i pouzdane opskrbe energijom iz obnovljivih izvora za zgrade gotovo nulte energije. Indikativnim udjelom energije iz obnovljivih izvora u zgradama podupire se i uključivanje ulaganja u energiju iz obnovljivih izvora u dugoročne nacionalne strategije za obnovu zgrada/[planove obnove zgrada kojima se omogućuje postizanje ciljeva predloženih u [revidiranoj Direktivi o energetske svojstvima zgrada]]. Nadalje, indikativni udio energije iz obnovljivih izvora u zgradama važan je dodatni pokazatelj za razvoj učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja za potrebe dekarbonizacije fonda zgrada, čime nadopunjuje okvirni cilj centraliziranog grijanja i hlađenja iz članka 24. ove Direktive i zahtjev da se osigura da su energija iz obnovljivih izvora te otpadna toplina i hladnoća iz učinkovitog sustava centraliziranog grijanja i hlađenja na raspolaganju kako bi pomogli pokriti ukupnu godišnju potrošnju primarne energije nove ili obnovljene zgrade. Naposljetku, taj indikativni udio energije iz obnovljivih izvora u zgradama potreban je i kako bi se na troškovno učinkovit način osiguralo godišnje povećanje grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora u skladu s člankom 23., kao i indikativno prosječno godišnje povećanje energije iz obnovljivih izvora u centraliziranom grijanju i hlađenju u skladu s člankom 24.

(11b) S obzirom na veliku potrošnju energije u stambenim, komercijalnim i javnim zgradama, postojeće definicije iz Uredbe (EZ) br. 1099/2008 mogle bi se upotrijebiti za izračun nacionalnog udjela energije iz obnovljivih izvora u zgradama kako bi se administrativno opterećenje svelo na najmanju moguću mjeru i istodobno osigurao napredak u ostvarivanju EU-ova indikativnog udjela energije iz obnovljivih izvora u zgradama 2030.

- (12) Nedovoljan broj kvalificiranih radnika, posebno instalatera i projektanata sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora, usporava zamjenu sustava grijanja na fosilna goriva sustavima koji se temelje na energiji iz obnovljivih izvora te predstavlja veliku prepreku integraciji **energije** iz obnovljivih izvora u zgrade, industriju i poljoprivredu. Države članice trebale bi surađivati sa socijalnim partnerima i zajednicama za energiju iz obnovljivih izvora kako bi se predvidjele vještine koje će biti potrebne. Trebalo bi staviti na raspolaganje dostatan broj visokokvalitetnih programa osposobljavanja i mogućnosti certificiranja **kojima se osiguravaju** [...] pravilno postavljanje i pouzdan rad širokog raspona sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora te ih osmisliti tako da potaknu sudjelovanje u takvim programima osposobljavanja i sustavima certificiranja. Države članice trebale bi razmotriti koje bi se mjere trebale poduzeti kako bi se privukle skupine koje su trenutačno nedovoljno zastupljene u predmetnim profesionalnim područjima. Trebalo bi objaviti popis osposobljenih i certificiranih instalatera kako bi se osiguralo povjerenje potrošača i jednostavan pristup prilagođenim vještinama projektiranja i ugradnje kojima se jamči pravilna ugradnja i rad sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora.
- (13) Jamstva o podrijetlu ključan su alat za informiranje potrošača i [...] za daljnju primjenu ugovorâ o kupnji energije iz obnovljivih izvora. Kako bi se uspostavila usklađena osnova na razini Unije za uporabu jamstava o podrijetlu i omogućio pristup odgovarajućim popratnim dokazima za osobe koje sklapaju ugovore o kupnji energije iz obnovljivih izvora, [...] proizvođači energije iz obnovljivih izvora trebali bi moći dobiti jamstvo o podrijetlu ne dovodeći u pitanje obvezu država članica da uzmu u obzir tržišnu vrijednost jamstava o podrijetlu ako proizvođači energije prime financijsku potporu **koja uključuje pravo država članica da odluče ne izdati jamstvo o podrijetlu proizvođaču koji prima financijsku potporu iz jednog od programa potpore.**

- (14) Razvoj infrastrukture za mreže centraliziranoga grijanja i hlađenja trebalo bi pojačati i usmjeriti prema učinkovitom i fleksibilnom iskorištavanju šireg spektra obnovljivih izvora topline i hladnoće kako bi se povećala uporaba energije iz obnovljivih izvora i [...] produbila integracija energetskeg sustava. Stoga je primjereno ažurirati popis obnovljivih izvora energije koje bi mreže centraliziranoga grijanja i hlađenja trebale sve više prihvaćati i zahtijevati integraciju skladištenja toplinske energije kao izvora fleksibilnosti, veće energetske učinkovitosti i isplativijeg rada.
- (15) Budući da se očekuje da će do 2030. u Uniji biti više od 30 milijuna električnih vozila, potrebno je osigurati da ona mogu u potpunosti doprinijeti integraciji sustava električne energije iz obnovljivih izvora i tako [...] **omogućiti postizanje većeg udjela** [...] električne energije iz obnovljivih izvora na troškovno optimalan način. Potrebno je u potpunosti iskoristiti potencijal električnih vozila da apsorbiraju električnu energiju iz obnovljivih izvora u vrijeme kad je ima u izobilju i da je vrate u mrežu u slučaju nestašice. Stoga je primjereno uvesti posebne mjere za električna vozila, informacije o energiji iz obnovljivih izvora te o tome kako i kada pristupiti tim mjerama kojima se dopunjuju mjere iz Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵ i [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020].

¹⁵ Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.).

- (16) Kako bi se usluge fleksibilnosti i uravnoteženja iz agregacije distribuiranih sredstava za skladištenje razvijale na konkurentan način, vlasnicima ili korisnicima baterija i subjektima koji djeluju u njihovo ime, kao što su upravitelji energetske sustava zgrada, pružatelji usluga mobilnosti i ostali sudionici na tržištu električne energije, trebalo bi pod nediskriminirajućim uvjetima i besplatno omogućiti pristup osnovnim informacijama o baterijama u stvarnom [...] **vremenu**, kao što su stanje, razina napunjenosti, kapacitet i zadana vrijednost snage. Stoga je primjereno uvesti mjere **kojima** se rješava [...] pitanje potrebe za pristupom takvim podacima kako bi se olakšale aktivnosti povezane s integracijom baterija za kućnu uporabu i električnih vozila **i kojima se** dopunjuju [...] odredbe o pristupu podacima o baterijama povezane s olakšavanjem prenamjene baterija u [Prijedlogu [...] uredbe **Europskog parlamenta i Vijeća** o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020]. Odredbe o pristupu podacima o baterijama električnih vozila trebale bi se primjenjivati uz sve **odredbe** utvrđene u zakonodavstvu Unije o homologaciji vozila.
- (17) Sve više električnih vozila u cestovnom, željezničkom, pomorskom i drugim načinima prijevoza zahtijevat će optimizaciju punjenja i upravljanje punjenjem na način koji ne uzrokuje zagušenje te **koji** potpuno iskorištava dostupnost električne energije iz obnovljivih izvora i niske cijene električne energije u sustavu. U situacijama u kojima bi dvosmjerno punjenje pomoglo daljnjem prodiranju električne energije iz obnovljivih izvora u vozne parkove električnih vozila u **sektor** prometa i **u** elektroenergetski sustav općenito, takva bi funkcionalnost isto tako trebala biti dostupna. S obzirom na dugotrajan vijek mjesta za punjenje zahtjeve za infrastrukturu za punjenje trebalo bi ažurirati na način kojim bi se zadovoljile buduće potrebe i koji ne bi imao negativne učinke ovisnosti na razvoj tehnologije i usluga.

- (18) Korisnici električnih vozila koji sklapaju ugovore s pružateljima usluga elektromobilnosti i sudionicima na tržištu električne energije trebali bi imati pravo na primanje informacija i objašnjenja o tome kako će uvjeti ugovora utjecati na uporabu njihova vozila i na stanje njegove baterije. Pružatelji usluga elektromobilnosti i sudionici na tržištu električne energije trebali bi korisnicima električnih vozila jasno objasniti kako će dobiti naknadu za usluge fleksibilnosti, uravnoteženja i skladištenja koje se pružaju elektroenergetskom sustavu i tržištu uporabom njihovih električnih vozila. Pri sklapanju takvih ugovora korisnici električnih vozila moraju osigurati i svoja potrošačka prava, posebno u pogledu zaštite osobnih podataka, kao što su lokacija i vozne navike, u vezi s uporabom svojeg vozila. Sklonost korisnika električnih vozila u pogledu vrste električne energije koju kupuju za uporabu u njihovu električnom vozilu te druge sklonosti isto tako mogu biti dio takvih sporazuma. Zbog prethodno navedenih razloga važno je da se korisnici električnih vozila mogu koristiti svojom pretplatom na više mjesta za punjenje. Time će se odabranom pružatelju usluga korisnika električnih vozila omogućiti optimalna integracija električnog vozila u elektroenergetski sustav s pomoću predvidljivog planiranja i poticaja koji se temelje na sklonostima korisnika električnih vozila. To je jednako tako u skladu s načelima energetskeg sustava usmjerenog na potrošača i proizvođača-potrošača te s pravom opskrbljivača da kao krajnje kupce odabere korisnike električnih vozila u skladu s odredbama Direktive (EU) 2019/944. Distribuirana sredstva za skladištenje, kao što su baterije za kućnu uporabu i baterije električnih vozila, imaju potencijal ponuditi mreži znatnu fleksibilnost i usluge uravnoteženja putem agregacije.

- (19) Uredbom (EU) 2019/943¹⁶ i Direktivom (EU) 2019/944¹⁷ od država članica zahtijeva se da omogućuju i potiču sudjelovanje u upravljanju potrošnjom putem agregiranja te da, prema potrebi, krajnjim kupcima osiguraju ugovore s dinamičnim određivanjem cijene električne energije. Kako bi se olakšalo da upravljanje potrošnjom dodatno potiče apsorpciju zelene električne energije, ono se mora temeljiti ne samo na dinamičnim cijenama, već i na signalima o stvarnom prodiranju zelene električne energije u sustav. Stoga je potrebno poboljšati signale koje potrošači i sudionici na tržištu primaju u pogledu udjela električne energije iz obnovljivih izvora i intenziteta emisija stakleničkih plinova isporučene električne energije, i to širenjem ciljanih informacija. Obrasci potrošnje zatim se mogu prilagoditi na temelju prodiranja energije iz obnovljivih izvora i prisutnosti električne energije s nultim emisijama ugljika, u kombinaciji s prilagodbom na temelju cjenovnih signala. Time bi se dodatno poduprlo uvođenje inovativnih poslovnih modela i digitalnih rješenja, koji imaju kapacitet za povezivanje potrošnje sa stanjem obnovljivih izvora energije u elektroenergetskoj mreži, čime bi se potaknula prava ulaganja u mreže s ciljem podupiranja prelaska na čistu energiju. Distribuirana sredstva za skladištenje, kao što su baterije za kućnu uporabu i baterije električnih vozila, imaju potencijal ponuditi mreži znatnu fleksibilnost i usluge uravnoteženja putem agregacije. Kako bi se olakšao razvoj takvih usluga, regulatorne odredbe koje se odnose na priključivanje i rad sredstava za skladištenje, kao što su tarife, vrijeme obveze i specifikacije priključaka, trebale bi biti osmišljene tako da ne ometaju potencijal svih sredstava za skladištenje, uključujući mala i mobilna, kako bi se sustavu ponudila fleksibilnost i usluge uravnoteženja i pridonijelo daljnjem prodoru električne energije iz obnovljivih izvora u usporedbi s većim, stacionarnim sredstvima za skladištenje. Uz opće odredbe o sprečavanju diskriminacije na tržištu iz Uredbe (EU) 2019/943 i Direktive (EU) 2019/944, trebalo bi uvesti posebne zahtjeve za cjelovito rješavanje pitanja sudjelovanja tih sredstava i uklanjanje svih preostalih prepreka za oslobađanje potencijala takvih sredstava kako bi se pomoglo dekarbonizaciji elektroenergetskog sustava i osnažilo potrošače da aktivno sudjeluju u energetskej tranziciji.

¹⁶ Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.).

¹⁷ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

- (20) Mjesta za punjenje na kojima se električna vozila obično parkiraju dulje vrijeme, primjerice u blizini mjesta boravka ili rada, vrlo su važna za integraciju energetskeg sustava. [...] **S**[...]toga je potrebno osigurati funkcionalnosti pametnog punjenja. S **tim** u [...] vezi rad uobičajene infrastrukture za punjenje koja nije javno dostupna posebno je važan za integraciju električnih vozila u elektroenergetski sustav jer se nalazi ondje gdje se električna vozila više puta parkiraju tijekom duljeg razdoblja, kao što su zgrade s ograničenim pristupom, parkirališta zaposlenika ili parkirališta koja se iznajmljuju fizičkim ili pravnim osobama.
- (21) Industrija čini 25 % potrošnje energije u Uniji i znatan je korisnik grijanja i hlađenja, za koje se trenutačno koriste fosilna goriva u mjeri od 91 %. Međutim, 50 % potražnje za grijanjem i hlađenjem odnosi se na nisku temperaturu ($< 200\text{ }^{\circ}\text{C}$), za koju postoje troškovno učinkovite opcije za energiju iz obnovljivih izvora, među ostalim i elektrifikacija. Osim toga, industrija upotrebljava neobnovljive izvore kao sirovine za proizvodnju proizvoda kao što su čelik ili kemikalije. Današnje odluke o industrijskim ulaganjima odredit će buduće industrijske procese i energetske opcije koje industrija može razmotriti. **Stoga [...]** je važno da te odluke o ulaganjima budu otporne na buduće promjene. Stoga bi trebalo uspostaviti referentne vrijednosti kako bi se industriju potaknulo da prijeđe na proizvodne procese koji se temelje na obnovljivim izvorima energije i koje ne pokreće samo energija iz obnovljivih izvora, već upotrebljavaju i sirovine iz obnovljivih izvora kao što je obnovljivi vodik. **Države članice trebale bi prioritetno promicati elektrifikaciju gdje je to moguće, primjerice za niskotemperaturnu industrijsku toplinu.** Nadalje, **potrebna je** zajednička metodologija za proizvode koji su označeni kao proizvodi koji su djelomično ili u potpunosti proizvedeni s pomoću energije iz obnovljivih izvora ili za koje se kao sirovine upotrebljavaju obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla [...], uzimajući u obzir postojeće metodologije označavanja proizvoda u Uniji i inicijative za održive proizvode. **Time** [...] bi se izbjegle obmanjujuće prakse i povećalo povjerenje potrošača. Nadalje, s obzirom na sklonost potrošača proizvodima koji pridonose ciljevima u području okoliša i klimatskih promjena, time bi se potaknula tržišna potražnja za tim proizvodima.

- (22) Obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla mogu se upotrebljavati u energetske svrhe, ali i u neenergetske svrhe kao sirovine ili industrijske sirovine, primjerice u **industriji** čelika ili kemijskoj [...] **industriji**. Uporabom obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u obje svrhe iskorištava se njihov puni potencijal za zamjenu fosilnih goriva koja se koriste kao sirovine i za smanjenje emisija stakleničkih plinova u industriji te bi stoga trebala biti uključena u cilj za uporabu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla. **Obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla koja se temelje na vodiku iz obnovljivih izvora doprinijet će smanjenju emisija stakleničkih plinova u Uniji samo ako se izbjegne pružanje poticaja za proizvodnju više fosilne električne energije, što bi dovelo do povećane razine emisija. Uvjeti povezani s proizvodnjom obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ne bi trebali negativno utjecati na [...] ili usporiti zelenu i održivu industrijsku tranziciju, pod uvjetom da se ukupne emisije stakleničkih plinova dotičnih država članica ne povećaju.** Nacionalne mjere za potporu uvođenju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u industriji ne bi trebale dovesti do povećanja neto onečišćenja zbog povećane potražnje za proizvodnjom električne energije koja se zadovoljava fosilnim gorivima koja najviše onečišćuju, kao što su ugljen, dizel, lignit, naftni treset i naftni škriljevac.

- (23) Povećanje **razine** ambicija u sektoru grijanja i hlađenja ključno je za postizanje općeg cilja u pogledu energije iz obnovljivih izvora s obzirom na to da grijanje i hlađenje čine otprilike polovinu potrošnje energije u Uniji i obuhvaćaju širok raspon krajnjih namjena i tehnologija u zgradama, industriji te centraliziranom grijanju i hlađenju. Kako bi se ubrzalo povećanje [...] **energije** iz obnovljivih izvora u **sektoru** grijanja i hlađenja, **minimalno** godišnje povećanje od [...] postotnog boda na razini država članica trebalo bi postati obvezujuće kao minimum za sve države članice. **Minimalno godišnje prosječno obvezujuće povećanje grijanja i hlađenja od 0,8 postotnih bodova u razdoblju od 2021. do 2025. i 1,1 postotni bod u razdoblju od 2026. do 2030., primjenjivo na sve države članice, trebalo bi biti dopunjeno dodatnim indikativnim povećanjima ili nadopunama, posebno izračunanim za svaku pojedinu državu članicu u skladu s ambicijama potrebnima u tom sektoru, kako su utvrđene u europskom zelenom planu. Cilj je tih dodatnih indikativnih povećanja ili nadopuna za pojedine države članice preraspodijeliti dodatna nastojanja potrebna za postizanje željene razine obnovljivih izvora energije u 2030. među državama članicama, na temelju BDP-a i troškovne učinkovitosti, te usmjeriti države članice pri određivanju koja je razina energije iz obnovljivih izvora dostatna za upotrebu u tom sektoru u slučaju da dodatna energija iz obnovljivih izvora nije upotrijebljena u drugim sektorima. U Direktivu (EU) 2018/2001 trebalo bi uključiti i duži popis različitih mjera kako bi se olakšalo povećanje udjela obnovljivih izvora energije u sustavu grijanja i hlađenja. Države članice mogu provesti jednu ili više mjera s popisa mjera. [...]** Države članice u kojima je udio energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja već premašio 50 % **trebale bi moći** [...] [...] **i dalje** primjenjivati samo polovinu obvezujuće godišnje stope povećanja i **polovinu dodatnih indikativnih povećanja ili nadopuna**. Države članice u kojima je **udio energije iz obnovljivih izvora** 60 % ili [...] **viši** mogu računati da svaki takav udio **već** ispunjava **i obvezujuću** [...] prosječnu godišnju stopu povećanja i **indikativna dodatna povećanja ili nadopune** u skladu s člankom 23. stavkom 2. točkama (b) i (c). [...]

- (24) Kako bi se osiguralo da je veća uloga centraliziranoga grijanja i hlađenja popraćena boljim informiranjem potrošača, primjereno je pojasniti i ojačati objavljivanje [...] udjela **energije iz obnovljivih izvora** i energetske učinkovitosti **tih** [...] sustava.
- (25) Moderni učinkoviti sustavi centraliziranoga grijanja i hlađenja koji se temelje na obnovljivim izvorima energije pokazali su svoj potencijal za pružanje isplativih rješenja za integraciju energije iz obnovljivih izvora, povećanu energetske učinkovitost i integraciju energetskog sustava, **uz istodobno** olakšavanje opće dekarbonizacije sektora grijanja i hlađenja. Kako bi se osiguralo iskorištavanje **tog** [...] potencijala, godišnje povećanje energije iz obnovljivih izvora i/ili otpadne topline i hladnoće u centraliziranom grijanju i hlađenju trebalo bi povećati s 1 postotnog boda na 2,1 **postotni bod** bez promjene indikativne prirode [...] **tog** povećanja, što odražava neujednačen razvoj te vrste mreže na razini Unije.
- (26) Kako bi se odrazile povećana važnost centraliziranoga grijanja i hlađenja i potreba za usmjeravanjem razvoja tih mreža prema uključivanju više energije iz obnovljivih izvora, primjereno je utvrditi zahtjeve kako bi se osiguralo povezivanje opskrbljivača trećih strana koji opskrbljuju energijom iz obnovljivih izvora i otpadnom topline i hladnoćom s mrežnim sustavima centraliziranoga grijanja ili hlađenja iznad 25 MW.

- (26a) Centralizirani sustavi grijanja i hlađenja sve više doprinose uravnoteženju elektroenergetske mreže osiguravanjem dodatne potražnje za električnom energijom iz promjenjivih obnovljivih izvora, kao što su energija vjetra i solarna energija, kada je takva električna energija iz obnovljivih izvora obilna, jeftina i inače bi bila ograničena, i to upotrebom velikih električnih toplinskih crpki, posebno ako su te toplinske crpke povezane s velikim sustavima za skladištenje toplinske energije. Koristi toplinskih crpki dvostruke su jer znatno povećavaju energetske učinkovitost, tako što u velikoj mjeri štede energiju i troškove potrošača, te jačaju integraciju obnovljivih izvora energije, tako što omogućuju veću upotrebu geotermalne energije i energije iz okoliša. Kako bi se dodatno potaknulo uvođenje toplinskih crpki, osobito velikih toplinskih crpki u sustave centraliziranoga grijanja i hlađenja, primjereno je državama članicama dopustiti da električnu energiju iz obnovljivih izvora koja pokreće te toplinske crpke uračunaju u obvezujuće i indikativno godišnje povećanje energije iz obnovljivih izvora u grijanju i hlađenju te centraliziranom grijanju i hlađenju.
- (27) Unatoč njihovoj širokoj dostupnosti, o[...]tpadna toplina i hladnoća nedovoljno su iskorištene [...], što dovodi do rasipanja resursa, niže energetske učinkovitosti u nacionalnim energetske sustavima i veće potrošnje energije u Uniji nego što je potrebno. Zahtjevi za bolju koordinaciju između operatora centraliziranoga grijanja i hlađenja, industrijskih i tercijarnih sektora i lokalnih vlasti mogli bi olakšati dijalog i suradnju potrebnu za iskorištavanje isplativog potencijala otpadne topline i hladnoće putem centraliziranoga grijanja i hlađenja.

(27a) Primjereno je dopustiti da otpadna toplina i hladnoća ispunje dio ciljeva u području obnovljivih izvora energije u zgradama i industriji, pod uvjetom da se otpadna toplina i hladnoća isporučuju zgradama i industriji iz učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja. Prihvatljivost otpadne topline i hladnoće za ispunjenje određenog postotka indikativnog cilja u području obnovljivih izvora energije za fond zgrada EU-a i prosječnog godišnjeg cilja povećanja obnovljivih izvora energije u industriji omogućuje iskorištavanje sinergija između energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline i hladnoće u mrežama centraliziranoga grijanja i hlađenja, i to povećanjem gospodarske opravdanosti za ulaganje u modernizaciju i razvoj tih mreža. Stoga je uključivanje otpadne topline u referentnu vrijednost za energiju iz obnovljivih izvora u industriji prihvatljivo samo u pogledu otpadne topline ili hladnoće isporučene putem operatora centraliziranoga grijanja i hlađenja iz druge industrijske lokacije ili zgrade, čime se osigurava da je glavna djelatnost takvog operatera opskrba toplinom ili hladnoćom te da se izračunana otpadna toplina jasno razlikuje od unutarnje otpadne topline koja je oporabljena u istom ili povezanom poduzeću ili zgradama. U slučaju industrije, u ciljnu vrijednost za industriju mogla bi se uključiti samo otpadna toplina koja je prodana industrijskom poduzeću u svojstvu potrošača opskrbljivača centraliziranim grijanjem i uvezena od opskrbljivača centraliziranim grijanjem.

(28) Kako bi se osigurala potpuna integracija centraliziranoga grijanja i hlađenja u energetski sektor, potrebno je proširiti suradnju s operatorima distribucijskih sustava električne energije na operatore prijenosnih sustava za električnu energiju i proširiti opseg suradnje na planiranje ulaganja u mrežu i tržišta **kako bi** se bolje iskoristio potencijal centraliziranoga grijanja i hlađenja za pružanje usluga fleksibilnosti na tržištima električne energije. Trebala bi se omogućiti i daljnja suradnja s operatorima plinskih mreža, uključujući vodikove i druge energetske mreže, kako bi se osigurala šira integracija među nositeljima energije i njihova najisplativija uporaba.

- (29) Uporabom obnovljivih goriva i električne energije iz obnovljivih izvora u **sektoru** prometa može se doprinijeti dekarbonizaciji prometnog sektora Unije na troškovno učinkovit način i poboljšati, među ostalim, energetska diversifikaciju u tom sektoru uz istodobno promicanje inovacija, rasta i radnih mjesta u gospodarstvu Unije te smanjenje ovisnosti o uvozu energije. Kako bi se postigao povećani cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova koji je definirala Unija, trebalo bi povećati razinu energije iz obnovljivih izvora isporučene svim vrstama prijevoza u Uniji. Izražavanjem cilja u području prometa kao cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova potaknulo bi se sve veće korištenje troškovno najisplativijih i najučinkovitijih goriva u pogledu ušteda **emisija** stakleničkih plinova u prometu. Osim toga, cilj smanjenja intenziteta stakleničkih plinova potaknuo bi inovacije i postavio jasnu referentnu vrijednost za usporedbu vrsta goriva i električne energije iz obnovljivih izvora ovisno o intenzitetu stakleničkih plinova. **Nadalje,** [...] povećanjem razine energetskog cilja u pogledu naprednih biogoriva i bioplina te uvođenjem cilja za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla osigurala bi se povećana uporaba obnovljivih goriva s najmanjim utjecajem na okoliš u načinima prijevoza koje je teško elektrificirati. Postizanje tih ciljeva trebalo bi se osigurati obvezama opskrbljivača gorivom te drugim mjerama iz [Uredbe (EU) 2021/XXX o uporabi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu – inicijativa FuelEU Maritime i Uredbe (EU) 2021/XXX o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni promet]. Namjenske obveze za opskrbljivače zrakoplovnim gorivom trebale bi se utvrditi samo u skladu s [Uredbom (EU) 2021/XXX o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni promet].

(29a) [...] Kako bi se potaknulo uvođenje opskrbe obnovljivim gorivima za sektor međunarodnog pomorskog skladištenja koji je teško dekarbonizirati, obnovljiva goriva koja se isporučuju međunarodnim pomorskim spremnicima trebala bi biti uključena u konačnu potrošnju energije iz obnovljivih izvora u sektoru prometa te bi, u skladu s time, goriva koja se isporučuju međunarodnim pomorskim spremnicima trebalo uključiti u konačnu potrošnju izvora energije u prometnom sektoru. Međutim, u nekim državama članicama pomorski sektor čini velik udio u njihovoj konačnoj bruto potrošnji energije. S obzirom na trenutačna tehnološka i regulatorna ograničenja koja sprečavaju komercijalnu uporabu biogoriva u pomorskom sektoru, primjereno je državama članicama omogućiti djelomično izuzeće u okviru izračuna količine energije isporučene pomorskom prometu kako bi im se omogućilo da u izračunu specifičnih ciljeva u području prometa ograniče svoju konačnu bruto potrošnju energije u sektoru pomorskog prometa na 15 %. Za otočne države članice u kojima je konačna bruto potrošnja energije u sektoru pomorskog prometa nerazmjerno visoka, odnosno iznosi više od trećine potrošnje cestovnog i željezničkog prometa, gornja granica trebala bi iznositi 5 %. Međutim, s obzirom na posebna obilježja međunarodnog pomorskog skladištenja, količina energije potrošene u međunarodnom pomorskom skladištenju ne bi trebala biti uključena u konačnu bruto potrošnju energije određene države članice za potrebe mjerenja ukupnog udjela energije iz obnovljivih izvora jer je to stalna praksa u energetske bilanci Eurostata ili Međunarodne agencije za energiju.

- (30) Elektromobilnost će imati ključnu ulogu u dekarbonizaciji prometnog sektora. Kako bi se potaknuo daljnji razvoj elektromobilnosti, države članice trebale bi uspostaviti mehanizam jedinica kojim se operatorima javno dostupnih mjesta za punjenje omogućuje da opskrbom električnom energijom iz obnovljivih izvora pridonose ispunjavanju obveze koju su države članice uvele u pogledu opskrbljivača gorivom. Iako se takvim mehanizmom podupire električna energija u **sektoru** prometa, važno je da države članice nastave postavljati ambiciozne ciljeve za dekarbonizaciju svoje kombinacije tekućih goriva u **sektoru** prometa.
- (31) Politikom Unije u području energije iz obnovljivih izvora nastoji se pridonijeti postizanju ciljeva Europske unije u pogledu ublažavanja klimatskih promjena u vidu smanjenja emisija stakleničkih plinova. U ostvarivanju tog cilja ključno je pridonijeti i širim ciljevima u području okoliša, a posebno sprečavanju gubitka bioraznolikosti, na što negativno utječu neizravne promjene uporabe zemljišta povezane s proizvodnjom određenih biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase. Doprinos tim ciljevima u području klime i okoliša važno je i dugotrajno međugeneracijsko pitanje za građane Unije i zakonodavca Unije. Posljedično, promjene u načinu izračuna cilja za područje prometa ne bi trebale utjecati na utvrđena ograničenja o tome kako uračunati u taj cilj određena goriva proizvedena iz kultura za proizvodnju prehrambenih proizvoda i hrane za životinje s jedne strane i goriva s visokim rizikom od neizravnih promjena uporabe zemljišta s druge strane. Osim toga, kako se ne bi stvorio poticaj za korištenje biogoriva i bioplina proizvedenih iz kultura za proizvodnju prehrambenih proizvoda i hrane za životinje u prijevozu, države članice trebale bi i dalje moći birati hoće li ih uračunati u cilj za područje prometa ili neće. Ako ih ne uračunaju, mogu u skladu s tim smanjiti cilj smanjenja intenziteta stakleničkih plinova pod pretpostavkom da se u okviru biogoriva proizvedenih iz kultura za proizvodnju hrane za ljude i hrane za životinje uštedi 50 % emisija stakleničkih plinova, što odgovara tipičnim vrijednostima navedenima u prilogu ovoj Direktivi **o izmjeni** za uštede emisija stakleničkih plinova iz najrelevantnijih načina proizvodnje biogoriva proizvedenih iz kultura za proizvodnju hrane za ljude i hrane za životinje, kao i minimalni prag uštede **emisija stakleničkih plinova [...] koji se primjenjuje** na većinu postrojenja koja proizvode takva biogoriva.

- (32) Izražavanjem cilja u području prometa kao cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova nepotrebno je upotrebljavati multiplikatore za promicanje određenih obnovljivih izvora energije. To je zato što se različitim obnovljivim izvorima energije štede različite količine emisija stakleničkih plinova i stoga se na različit način pridonosi cilju. Trebalo bi se smatrati da električna energija iz obnovljivih izvora ima nultu stopu emisija **stakleničkih plinova**, što znači da se njome uštedi 100 % emisija **stakleničkih plinova** u usporedbi s električnom energijom proizvedenom iz fosilnih goriva. Time će se potaknuti uporaba električne energije iz obnovljivih izvora jer nije vjerojatno da će se obnovljivim gorivima i gorivima iz recikliranog ugljika ostvariti tako visok postotak ušteda **emisija** stakleničkih plinova. Elektrifikacija koja se oslanja na obnovljive izvore energije stoga bi postala najučinkovitiji način dekarbonizacije cestovnog prometa. Osim toga, radi promicanja uporabe naprednih biogoriva te bioplina i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u zrakoplovnom i pomorskom **prijevozu**, koje je teško elektrificirati, primjereno je zadržati multiplikator za goriva isporučena u tim načinima prijevoza kad se uračuna u posebne ciljeve postavljene za ta goriva.
- (33) Izravna elektrifikacija sektora krajnje potrošnje, uključujući prometni sektor, pridonosi učinkovitosti i olakšava prelazak na energetske sustav koji se temelji na energiji iz obnovljivih izvora. Stoga je to samo po sebi učinkovito sredstvo za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Shodno tome nije potrebno izraditi okvir za dodatnost koji bi se posebno primjenjivao na električnu energiju iz obnovljivih izvora koja se isporučuje električnim vozilima u **sektoru** prometa.
- (34) Budući da se obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla trebaju računati kao energija iz obnovljivih izvora bez obzira na sektor u kojem se troše, pravila za određivanje njihove obnovljive prirode kad su proizvedena iz električne energije, koja su se primjenjivala samo na ta goriva kad se koriste u sektoru prometa, trebala bi se proširiti na sva obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla, bez obzira na sektor [...] **u kojem** se troše.
- (35) Kako bi se osigurala veća okolišna učinkovitost kriterija Unije za održivost i uštede emisija stakleničkih **plinova** za kruta goriva iz biomase u postrojenjima za grijanje, električnu energiju i hlađenje, minimalni prag za primjenjivost tih kriterija trebalo bi smanjiti sa sadašnjih 20 MW na **10** [...] MW.

- (36) Direktivom (EU) 2018/2001 ojačan je okvir za održivost bioenergije i uštede **emisija** stakleničkih plinova utvrđivanjem kriterija za sve sektore krajnje potrošnje. Njome se utvrđuju posebna pravila za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz šumske biomase kojima se zahtijeva održivost aktivnosti sječe [...]. Kako bi se postigla bolja zaštita posebno bioraznolikih staništa bogatih ugljikom, kao što su primarne šume, šume velike bioraznolikosti, travnjaci i tresetišta, u **okviru pristupa utemeljenog na riziku** trebalo bi uvesti izuzeća i ograničenja za dobivanje šumske biomase iz tih područja, [...] **što je potaknuto** pristupom za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase proizvedena iz poljoprivredne biomase. Osim toga, kriteriji uštede emisija stakleničkih plinova trebali bi se primjenjivati i na postojeća postrojenja utemeljena na biomasi kako bi se osiguralo da proizvodnja bioenergije u svim takvim postrojenjima dovede do smanjenja emisija stakleničkih plinova u usporedbi s energijom proizvedenom od fosilnih goriva.
- (36a) **Unija je predana poboljšanju okolišne, gospodarske i socijalne održivosti proizvodnje goriva iz biomase. Ovom se Direktivom dopunjuju drugi zakonodavni instrumenti EU-a, kao što je [zakonodavna inicijativa] o održivom korporativnom upravljanju, kojima se utvrđuju zahtjevi u pogledu dužne pažnje u lancu vrijednosti u odnosu na negativne učinke na ljudska prava ili okoliš.**
- (36b) **Zahvaljujući pojmu „šuma velike bioraznolikosti i drugo pošumljeno zemljište koje je bogato vrstama i nije degradirano” osigurava se odgovarajuća zaštita tih područja, a da se pritom ne stvara opća prepreka upotrebi šumske biomase za proizvodnju biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase. U tu svrhu, za primjenu tog pojma na slučaj šumske biomase, i isključivo šumske biomase, samo će šume i pošumljena zemljišta koja su nadležna tijela znanstveno ili administrativno odredila kao vrlo bogate bioraznolikošću podlijeagati izuzećima i ograničenjima u proizvodnji šumske biomase.**

(36c) Trebalo bi dodatno utvrditi kriterije održivosti koji se odnose na sječu šumske biomase, u skladu s načelima održivog upravljanja šumama. Cilj je tih utvrđenih specifikacija ojačati i pojasniti pristup koji se temelji na riziku za šumsku biomasu te istodobno državama članicama pružiti razmjerne odredbe kojima se omogućuju ciljane prilagodbe za prakse koje mogu biti lokalno primjerene.

(37) Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za proizvođače obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika te za države članice, ako je Komisija u provedbenom aktu priznala dobrovoljne ili nacionalne programe kao dokaze ili pružanje točnih podataka o [...]usklađenosti s kriterijima održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova te drugim zahtjevima iz ove Direktive **o izmjeni**, države članice trebale bi prihvatiti rezultate certifikacije koje izdaju takvi programi u okviru Komisijina priznanja. Kako bi se smanjilo opterećenje malih postrojenja, države članice **mogu** [...] uspostaviti pojednostavnjeni **dobrovoljni** mehanizam provjere za postrojenja **ukupne toplinske snage** između **10** [...] i **20** [...] MW.

- (38) **Posljednjih godina u Europi su zabilježeni brojni slučajevi prijevare ili sumnje na prijevaru u vezi s biogorivima. Kako bi se ublažili rizici i bolje spriječile prijevare, Direktivom (EU) 2018/2001 dodani su korisni elementi u pogledu transparentnosti, sljedivosti i nadzora.** Cilj je baze podataka Unije koju će uspostaviti Komisija omogućiti praćenje tekućih i plinovitih obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika. Njezino područje primjene trebalo bi proširiti s prometa na sve druge sektore krajnje potrošnje u kojima se takva goriva troše. To bi trebalo znatno doprinijeti sveobuhvatnom praćenju proizvodnje i potrošnje tih goriva, ublažavajući **pritom** rizike od dvostrukog računanja ili nepravilnosti duž lanaca opskrbe obuhvaćenih bazom podataka Unije. Osim toga, kako bi se izbjegao rizik od dvostrukog ubrajanja istog plina iz obnovljivih izvora, jamstvo o podrijetlu izdano za svaku pošiljku plina iz obnovljivih izvora koja je registrirana u bazi podataka trebalo bi poništiti. **Komisija i države članice trebale bi nastojati raditi na međupovezanosti baza podataka prije no što baza podataka EU-a postane operativna, čime bi se osigurala dvosmjernost baza podataka i omogućio neometan prijelaz. Kao dopuna tom jačanju transparentnosti i sljedivosti pojedinačnih pošiljaka sirovina i goriva u lancu opskrbe, nedavno donesenim Provedbenim aktom o certificiranju održivosti¹⁸ poboljšani su zahtjevi u pogledu revizije za certifikacijska tijela te su povećane ovlasti za javni nadzor, uključujući mogućnost da nadležna nacionalna tijela u svojim kontrolama pristupaju dokumentima i prostorima gospodarskih subjekata. Na taj je način cjelovitost okvira za provjeru iz Direktive (EU) 2018/2001 znatno ojačana jer su revizija koju provode certifikacijska tijela i baza podataka Unije ojačane kapacitetima nadležnih tijela država članica za provjeru i nadzor. Snažno se preporučuje da se iskoriste obje mogućnosti javnog nadzora.**

¹⁸ **Provedbena uredba Komisije (EU) .../... o pravilima za provjeru kriterija održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova te kriterija niskog rizika od neizravnih promjena uporabe zemljišta.**

(38a) Ova Direktiva o izmjeni temelji se na članku 194. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim se pruža pravna osnova za predlaganje mjera za razvoj novih i obnovljivih oblika energije, što je jedan od ciljeva energetske politike Unije, utvrđen u članku 194. stavku 1. točki (c) UFEU-a. Direktiva (EU) 2018/2001, koja je izmijenjena ovom Direktivom o izmjeni, također je donesena na temelju članka 194. stavka 2. UFEU-a. Dodaje se članak 114. UFEU-a, koji je pravna osnova unutarnjeg tržišta, kako bi se izmijenila Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o kakvoći goriva¹⁹, koja se temelji na toj odredbi.

- (39) U Uredbi o upravljanju (EU) 2018/1999 na više se mjesta upućuje na obvezujući cilj na razini Unije od najmanje 32 % udjela energije iz obnovljivih izvora potrošene u Uniji 2030. Budući da taj cilj treba povećati kako bi se učinkovito pridonijelo cilju smanjenja emisija stakleničkih plinova za 55 % do 2030., ta bi upućivanja trebalo izmijeniti. Svi dodatni zahtjevi u pogledu planiranja i izvješćivanja neće stvoriti novi sustav planiranja i izvješćivanja, već bi se na njih trebao primjenjivati postojeći okvir za planiranje i izvješćivanje u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999.
- (40) Područje primjene Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁰ trebalo bi izmijeniti kako bi se izbjeglo udvostručavanje regulatornih zahtjeva u pogledu ciljeva dekarbonizacije goriva u prometu te uskladiti s Direktivom (EU) 2018/2001.

¹⁹ **Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive Vijeća 93/12/EEZ (SL L 350, 28.12.1998., str. 58.).**

²⁰ Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive Vijeća 93/12/EEZ (SL L 350, 28.12.1998., str. 58.).

- (41) Definicije iz Direktive 98/70/EZ trebalo bi izmijeniti kako bi ih se uskladilo s Direktivom (EU) 2018/2001 i time izbjeglo da se u tim dvama aktima primjenjuju različite definicije.
- (42) Obveze u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova i uporabe biogoriva iz Direktive 98/70/EZ trebalo bi izbrisati kako bi se pojednostavnila i izbjegla dvostruka regulacija u pogledu strožih obveza dekarbonizacije goriva za korištenje u prometu predviđenih Direktivom (EU) 2018/2001.
- (43) Obveze u pogledu praćenja smanjenja emisija stakleničkih plinova i izvješćivanja o njima iz Direktive 98/70/EZ trebalo bi izbrisati kako bi se izbjeglo dvostruko reguliranje obveza izvješćivanja.
- (44) Direktivu Vijeća (EU) 2015/652, kojom su predviđena detaljna pravila za ujednačenu provedbu članka 7.a Direktive 98/70/EZ, trebalo bi, ovom Direktivom, staviti izvan snage jer postaje zastarjela stavljanjem izvan snage članka 7.a Direktive 98/70/EZ.
- (45) Kad je riječ o komponentama na biološkoj osnovi u dizelskom gorivu, upućivanje u Direktivi 98/70/EZ na dizelsko gorivo B7, odnosno dizelsko gorivo koje sadržava do 7 % metilnih estera masnih kiselina (FAME), ograničava dostupne opcije za postizanje viših ciljeva uključivanja biogoriva kako je utvrđeno u Direktivi (EU) 2018/2001. Razlog tomu jest činjenica da je gotovo cjelokupna opskrba dizelskim gorivom u Uniji već B7. Zbog toga bi najveći udio komponenata na biološkoj osnovi trebalo povećati sa 7 % na 10 %. Održavanje tržišne primjene goriva B10, odnosno dizelskog goriva koje sadržava do 10 % metilnih estera masnih kiselina (FAME), zahtijeva razred zaštite B7 na razini Unije za 7 % FAME-a u dizelskom gorivu jer znatan udio vozila nije kompatibilan s B10 za koji se očekuje da će biti prisutan u voznom parku do 2030. To bi se trebalo odraziti u članku 4. stavku 1. drugom podstavku Direktive 98/70/EZ kako je izmijenjena ovim aktom.

- (46) Prijelaznim odredbama trebalo bi se omogućiti uredno daljnje prikupljanje podataka i ispunjavanje obveza izvješćivanja u pogledu članaka Direktive 98/70/EZ izbrisanih ovom Direktivom.
- (47) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima²¹, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. Kad je riječ o ovoj Direktivi, zakonodavac smatra da je prenošenje takvih dokumenata opravdano, posebno nakon presude Suda Europske unije u predmetu Komisija protiv Belgije²² (predmet C-543/17),

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive (EU) 2018/2001

Direktiva (EU) 2018/2001 mijenja se kako slijedi:

- (1) u članku 2. drugi stavak mijenja se kako slijedi:

(a) točka 4. zamjenjuje se sljedećim:

„konačna bruto potrošnja energije” znači energetske potrebe industriji, prometu, kućanstvima, sektoru usluga, uključujući i javne usluge, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, potrošnja električne energije i topline koju upotrebljava energetske sektor za električnu energiju i toplinu [...]te gubici električne energije i topline u distribuciji i prijenosu;

²¹ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

²² Presuda Suda od 8. srpnja 2019., Komisija protiv Belgije, C-543/17, ECLI: EU: C:2019:573.

(a) točka 36. zamjenjuje se sljedećim:

„36. „obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla” znači tekuća i plinovita goriva čiji energetski sadržaj potječe iz obnovljivih izvora koji nisu biomasa;”;

(b) točka 47. zamjenjuje se sljedećim:

„47. „zadana vrijednost” znači vrijednost koja proizlazi iz tipične vrijednosti primjenom prethodno utvrđenih faktora koja se, u okolnostima navedenima u ovoj Direktivi, može upotrebljavati umjesto stvarne vrijednosti;”;

(c) dodaju se sljedeće točke:

„1.a „kvalitetno oblo drvo” znači oblo drvo koje je posječeno i uklonjeno, a čije ga značajke, kao što su vrsta, dimenzije, ravni rast i gustoća čvorova, čine pogodnim za industrijsku uporabu, kako su definirale i propisno obrazložile države članice u skladu s relevantnim uvjetima u šumi. To ne uključuje drvo iz pretkomercijalne prorede ili stabla uklonjena iz šuma pogođenih požarima, štetočinama, bolestima ili štetom zbog abiotičkih čimbenika;

14.a „zona trgovanja” znači zona nadmetanja kako je definirana u članku 2. točki 65. Uredbe (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća²³;

14.b „sustav pametnog mjerenja” znači sustav pametnog mjerenja kako je definiran u članku 2. točki 23. Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća²⁴;

14.c „mjesto za punjenje” znači mjesto za punjenje kako je definirano u [...] članku 2. točki 33. Direktive (EU) 2019/944;

²³ Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.).

²⁴ Direktiva [...] (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

14.d „sudionik na tržištu” znači sudionik na tržištu kako je definiran u [...] članku 2. točki 25. Uredbe (EU) 2019/943;

14.e „tržišta električne energije” znači tržišta električne energije kako su definirana u članku 2. točki 9. Direktive 2019/944;

14.f „baterija za kućnu uporabu” znači samostalna punjiva baterija nazivnog kapaciteta većeg od 2 kWh, koja je prikladna za ugradnju i uporabu u kućnom okruženju;

14.g „baterija za električno vozilo” znači baterija za električno vozilo kako je definirana u članku 2. točki 12. [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020²⁵];

14.h „industrijska baterija” znači industrijska baterija kako je definirana u članku 2. točki 11. [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020];

14.i „stanje” znači stanje kako je definirano u članku 2. točki 25. [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020²⁶];

14.j „razina napunjenosti” znači razina napunjenosti kako je definirana u članku 2. točki 24. [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020];

14.k „zadana vrijednost snage” znači **dinamične** informacije sadržane u sustavu upravljanja baterijom kojima se propisuju postavke električne snage pri kojima bi baterija **trebala optimalno** raditi [...] tijekom punjenja [...] ili pražnjenja kako bi se optimiziralo njezino stanje i operativno korištenje;

²⁵ COM(2020) 798 final.

²⁶ Prijedlog [...] uredbe **Europskog parlamenta i Vijeća** o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020 (xxxx).

14.l „pametno punjenje” znači postupak punjenja u kojem se jakost električne energije isporučene bateriji **dinamično** [...] prilagođava na temelju informacija dobivenih elektroničkom komunikacijom;

14.m „regulatorno tijelo” znači regulatorno tijelo definirano u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2019/943;

14.n „dvosmjerno punjenje” znači pametno punjenje u kojem se smjer električne **struje** [...] može preokrenuti tako se električna **energija prenese** [...] od baterije do mjesta za punjenje na koje je priključena;

14.o „mjesto za punjenje male snage” znači „mjesto za punjenje male snage” kako je definirano u članku 2. točki 31. [Prijedloga uredbe o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva i o stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU];

18.a „industrija” znači trgovačka društva i proizvodi **iz** područja B, C **i** F te **iz područja** J odjeljka 63. statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti (NACE Rev. 2)²⁷;

18.b „neenergetska namjena” znači uporaba goriva kao sirovina u industrijskom procesu umjesto za proizvodnju energije;

22.a „obnovljiva goriva” znači biogoriva, tekuća biogoriva, goriva iz biomase i obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla;

²⁷ Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (SL L 393, 30.12.2006., str. 1.).”;

44.a „plantažna šuma”²⁸ znači zasađena šuma kojom se intenzivno upravlja i koja u odnosu na sadnju i zrelost sastojine ispunjava sve sljedeće kriterije: jedna ili dvije vrste, isti dobni razred i pravilan razmak. Plantažna šuma uključuje plantaže kulture kratkih ophodnji za drvo, vlakna i energiju, a isključuje šume zasađene radi zaštite ili obnove ekosustava te šume nastale sadnjom ili sijanjem kod kojih su zrele sastojine slične ili će biti slične šumama koje se prirodno obnavljaju;

44.b „zasađena šuma” znači šuma koja se pretežno sastoji od stabala uzgojenih sadnjom i/ili planskim sijanjem pod uvjetom da posađena ili posijana stabla čine više od pedeset posto drvene zalihe u fazi zrelosti; uključuje izdanačke sastojine prvotno posađenog ili posijanog drveća;”;

(2) Članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice zajednički osiguravaju da udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u Uniji 2030. bude najmanje 40 %.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Države članice poduzimaju mjere kako bi osigurale da se energija iz biomase proizvodi tako da se što više umanje nepotrebni učinci koji dovode do poremećaja na tržištu sirovina iz biomase i štetni učinci na bioraznolikost. U tu svrhu uzimaju u obzir hijerarhiju otpada kako je utvrđeno u članku 4. Direktive 2008/98/EZ i kaskadno načelo iz [...] **četvrtog** podstavka.

²⁸ **Delegacije se obavješćuju da se za „plantažne šume” i „zasađene šume” upotrebljavaju definicije FAO-a.**

Kao dio mjera iz prvog podstavka:

(a) države članice ne dodjeljuju potporu:

i. za uporabu pilanskih trupaca, furnirskih trupaca, panjeva i korijenja za proizvodnju energije;

ii. za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora spaljivanjem otpada ako nisu ispunjene obveze odvojenog prikupljanja utvrđene u Direktivi 2008/98/EZ; i

iii. za prakse koje nisu u skladu s [...] **odredbama** iz [...] **četvrtog** podstavka.

(b) **Od dvanaest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni** [...] i ne dovodeći u pitanje obveze iz prvog podstavka, države članice ne dodjeljuju **novu** potporu **niti obnavljaju potporu** za proizvodnju električne energije iz šumske biomase u postrojenjima koja su namijenjena samo za proizvodnju električne energije, osim ako se takva električna energija [...]

[...]proizvodi u regiji utvrđenoj u teritorijalnom planu za pravednu tranziciju koji je odobrila Europska komisija u skladu s Uredbom (EU) 2021/... Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju zbog oslanjanja na kruta fosilna goriva te ispunjava relevantne zahtjeve iz članka 29. stavka 11. **ove Direktive.**[...]

[...]

Ovom odredbom ne dovode se u pitanje potpore postrojenjima koja su namijenjena samo za proizvodnju električne energije, a koja su započela s radom prije stupanja na snagu ove Direktive, pod uvjetom da ta postrojenja ispunjavaju zahtjeve iz članka 29. stavka 11. drugog podstavka i da je potpora posebno usmjerena na [...] opremu za hvatanje i skladištenje CO₂ iz biomase.

[...] Od stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni države članice poduzimaju mjere za osiguravanje primjene kaskadnog načela za biomasu, posebno [...] radi što većeg smanjenja uporabe kvalitetnog oblog drva za proizvodnju energije, s naglaskom na programima potpore i vodeći računa o nacionalnim posebnostima.

S ciljem osiguravanja toga da se drvna biomasa upotrebljava u skladu sa svojom najvećom gospodarskom i okolišnom dodanom vrijednošću prema sljedećem redoslijedu prioriteta: 1) proizvodi na bazi drva, 2) produljenje njihova trajanja, 3) ponovna uporaba, 4) recikliranje, 5) bioenergija i 6) zbrinjavanje, programi potpore za bioenergiju moraju biti osmišljeni tako da se izbjegne poticanje neodrživih bioenergetskih putova i narušavanje tržišnog natjecanja sa sektorima materijala.

[...] Države članice [...] mogu odstupiti od kaskadnog načela kad [...] lokalna industrija kvantitativno ili tehnički [...] nije u mogućnosti upotrebljavati šumsku biomasu u skladu s gospodarskom i okolišnom dodanom vrijednošću većom od energije, za sirovine koje potječu iz [...]:

i. potrebnih aktivnosti upravljanja šumama, [...] usmjerenih [...] na osiguravanje pretkomercijalne prorede ili u skladu s nacionalnim zakonodavstvom o sprečavanju šumskih požara u visokorizičnim područjima; ili

ii. sanitarne sječe nakon dokumentiranih prirodnih nepogoda [...]; ili

iii. sječe određenih drva čija svojstva nisu prikladna za lokalne pogone za preradu [...]

Države članice najviše jednom godišnje obavješćuju Komisiju o sažetku odstupanja od primjene kaskadnog načela iz prvog podstavka, zajedno s obrazloženjima tih [...] odstupanja i geografskim obuhvatom na koji [...] se primjenjuju [...]. Komisija primljene obavijesti objavljuje i može izdati javno mišljenje o bilo kojoj od tih obavijesti.

Komisija do [...] **2027.** predstavlja izvješće o učinku programa potpore država članica za biomasu, među ostalim na bioraznolikost i moguće poremećaje na tržištu, te **procjenjuje** [...] mogućnost daljnjih ograničenja u pogledu programa potpore za šumsku biomasu.”;

(c) umeće se sljedeći stavak 4.a:

„4.a Države članice uspostavljaju okvir, koji može uključivati programe i **mijere** potpore za olakšavanje primjene ugovora o kupnji obnovljive energije, kojim se omogućuje uvođenje električne energije iz obnovljivih izvora na razini koja je u skladu s nacionalnim doprinosom države članice iz stavka 2. i brzinom koja je u skladu s okvirnim putanjama iz članka 4. točke (a) podtočke 2. Uredbe (EU) 2018/1999. Tim se okvirom prije svega otklanja problem preostalih prepreka opskrbi velikim udjelom električne energije iz obnovljivih izvora, uključujući prepreke koje se odnose na postupke izdavanja dozvola. Pri osmišljavanju tog okvira države članice moraju uzeti u obzir dodatnu električnu energiju iz obnovljivih izvora potrebnu za zadovoljavanje potražnje u sektorima prometa, industrije, zgrada, grijanja i hlađenja te za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla.”;

(3) Članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U pogledu prvog podstavka točaka (a), (b) ili (c), plin i električna energija iz obnovljivih izvora uzimaju se u obzir samo jednom za potrebe izračuna udjela konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora. Energija proizvedena iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla obračunava se u sektoru – električne energije, grijanja i hlađenja ili prometa – u kojem se troši.”

Države članice mogu se dogovoriti, putem posebnog sporazuma o suradnji, o obračunavanju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla potrošenih u jednoj državi članici kao udjela konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora u državi članici u kojoj su proizvedena. Kako bi se pratilo da se ista obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla ne obračunavaju i u državi članici u kojoj su proizvedena i u državi članici u kojoj su potrošena te kako bi se zabilježio deklarirani iznos, Komisiju se obavješćuje o svakom takvom sporazumu, uključujući količinu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla koju treba uključiti u ukupan zbroj i za svaku državu članicu te datum kada će takav sporazum postati operativan.

(b) u stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Za potrebe stavka 1. prvog podstavka točke (a) konačna bruto potrošnja električne energije iz obnovljivih izvora izračunava se kao količina električne energije proizvedene u državi članici iz obnovljivih izvora, uključujući proizvodnju električne energije potrošača vlastite energije iz obnovljivih izvora i zajednica energije iz obnovljivih izvora i električne energije iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla te isključujući proizvodnju električne energije u crpno akumulacijskim uređajima iz vode koja je prethodno crpenjem podignuta na višu razinu i električne energije koja se upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla.”;

(c) u stavku 4. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) Konačna potrošnja energije iz obnovljivih izvora u sektoru prometa izračunava se kao zbroj svih biogoriva, bioplina i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla potrošenih u sektoru prometa. [...] **To uključuje i obnovljiva goriva koja se isporučuju međunarodnim pomorskim spremnicima.**[...]”

(4) Članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Do 31. prosinca 2025. svaka država članica **nastoji** postići dogovor **o** [...] pokretanju najmanje jednog zajedničkog projekta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora s jednom ili više drugih država članica. [...] Komisiji je potrebno dostaviti obavijest o takvom sporazumu, uključujući datum na koji se očekuje početak provedbe projekta. Projektima koji se financiraju iz nacionalnih doprinosa u okviru mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora uspostavljenog Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2020/1294²⁹ ispunila bi se ta obveza uključenih država članica.”;

(b) umeće se sljedeći stavak:

„7.a Države članice koje graniče s morskim bazenom **slažu se** da će surađivati [...] **u pogledu ciljeva za** [...] **proizvodnju** energije iz obnovljivih izvora na moru **koju treba uvesti u svakom** [...] morskom bazenu do 2050., uz prijelazne korake 2030. i 2040., **u skladu s [revidiranom Uredbom (EU) br. 347/2013]**[...]. Pritom uzimaju u obzir posebnosti i razvoj u svakoj regiji, potencijal energije iz obnovljivih izvora na moruorskog bazena i važnost osiguravanja povezanog integriranog planiranja mreže. Države članice obavješćuju o [...] **tim ciljevima** u ažuriranim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima dostavljenima u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999.”;

²⁹ Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1294 od 15. rujna 2020. o mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora (SL L 303, 17.9.2020., str. 1.).

(5) Članak 15. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se kako slijedi:

„2. Države članice moraju jasno definirati sve tehničke specifikacije koje oprema i sustavi za energiju iz obnovljivih izvora moraju zadovoljavati kako bi ostvarili pravo na potporu iz programa potpore. Ako postoje usklađene norme ili europske norme, uključujući tehničke referentne sustave koje su uspostavile europske organizacije za normizaciju, takve tehničke specifikacije izražavaju se u obliku tih normi. Prednost se daje usklađenim normama na koje su upućivanja objavljena u Službenom listu Europske unije kao potpora europskom zakonodavstvu, a ako ne postoje, primjenjuju se druge usklađene norme i europske norme, tim redoslijedom. Takvim tehničkim specifikacijama ne propisuje se gdje će se oprema i sustavi certificirati i ne smije se ometati pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.”;

(b) stavci 4., 5., 6. i 7. brišu se[...]

(c) stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„**8.a** Države članice procjenjuju regulatorne i administrativne prepreke dugoročnim ugovorima o kupnji energije iz obnovljivih izvora te uklanjaju neopravdane prepreke takvim ugovorima i promiču njihovu primjenu, među ostalim razmatranjem načina smanjenja financijskih rizika koji su s njima povezani, posebno uporabom kreditnih jamstava. Države članice moraju se pobrinuti da se na te ugovore ne primjenjuju nerazmjerni ili diskriminirajući postupci ili naknade te da se sva povezana jamstva o podrijetlu mogu prenijeti na kupca energije iz obnovljivih izvora na temelju ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora.

Države članice opisuju svoje politike i mjere kojima se promiče primjena ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima iz članaka 3. i 14. Uredbe (EU) 2018/1999 te u izvješćima o napretku podnesenima u skladu s člankom 17. te uredbe. U tim izvješćima navode i podatke o [...] proizvodnji energije iz obnovljivih izvora koji se dokazuju ugovorima o kupnji energije iz obnovljivih izvora.”;

Slijedom procjene država članica iz prvog podstavka Komisija analizira prepreke dugoročnim ugovorima o kupnji energije, a posebno uvođenju prekograničnih ugovora o kupnji energije iz obnovljivih izvora, te izdaje smjernice o uklanjanju tih prepreka”;

[...]

8.b [...]Za potrebe [...] članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. točke (c) Direktive Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore, [...] članka 9. stavka 1. točke (a) Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica i članka 4. stavka 7. Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike, države članice osiguravaju da [...] se smatra da su u okviru postupka planiranja i izdavanja dozvola, pri uravnoteženju pravnih interesa u pojedinačnim slučajevima, planiranje, izgradnja i rad postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, njihovo priključenje na mrežu te povezana mreža i sredstva za skladištenje [...] u interesu javnog zdravlja i sigurnosti te da se provode zbog imperativnih razloga prevladavajućeg javnog interesa [...]. Države članice mogu ograničiti primjenu tih odredaba na određene dijelove svojeg državnog područja, kao i na određene vrste tehnologija ili na projekte s određenim tehničkim značajkama, u skladu s prioritetima utvrđenima u njihovim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima.

Kako bi se doprinijelo postizanju klimatske neutralnosti, države članice osiguravaju, barem za projekte koji su priznati kao projekti od javnog interesa, da se pri uravnoteženju pravnih interesa u pojedinačnim slučajevima u okviru postupka planiranja i izdavanja dozvola [...] prioritet daje izgradnji i radu postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora te razvoju povezane mrežne infrastrukture. Što se tiče zaštite vrsta, prethodna rečenica primjenjuje se samo ako i u mjeri u kojoj su poduzete odgovarajuće mjere za očuvanje vrsta koje doprinose održavanju ili povratu populacija određene vrste u povoljno stanje očuvanosti te ako su u tu svrhu na raspolaganje stavljena dostatna financijska sredstva i područja.

[...]

- 8.c Države članice osiguravaju da je u okviru postupka planiranja i izdavanja dozvola za obnovu kapaciteta postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora procjena učinaka koji proizlaze iz takve obnove ograničena na moguće učinke koji su rezultat promjene ili proširenja u odnosu na izvorni projekt [...]. Države članice mogu iz ove odredbe isključiti hidroenergiju.

8.d Do 15. ožujka 2025. i svake dvije godine nakon toga, u sklopu svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih izvješća u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999, države članice, kada izvješćuju o provedbi mjera utvrđenih u članku 15. za pojednostavnjenje administrativnih postupaka u skladu s člankom 20. točkom (b) podtočkom 5. Uredbe (EU) 2018/1999, izvješćuju i o [...] njihovu učinku na bioraznolikost. Komisija do 31. prosinca 2026. ispituje mjere koje su države članice poduzele. U slučaju znatnog učinka na bioraznolikost Komisija može, prema potrebi, predstaviti prijedlog za reviziju stavka 8.b.

(d) dodaje se sljedeći stavak 9.:

„9. U roku od [...] godine dana [...] od stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni Komisija preispituje i prema potrebi predlaže izmjene pravila o administrativnim postupcima utvrđenima u članku 15. stavcima **1. i 3.** te člancima 16. i 17. i njihovoj primjeni te može [...] **razmotriti** dodatne mjere kako bi državama članicama pomogla u provedbi.”;

(6) umeće se sljedeći članak **31.a**:

Uključivanje energije iz obnovljivih izvora u sektor zgradarstva

1. Kako bi promicale proizvodnju i uporabu energije iz obnovljivih izvora u sektoru zgradarstva, države članice **utvrđuju** [...] indikativni [...] **nacionalni** udio [...] **energije iz obnovljivih izvora** u konačnoj potrošnji energije u svojem sektoru zgradarstva u 2030., koji je u skladu s indikativnim ciljem od najmanje **49** [...] % udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru zgrada [...] **na** [...] Unijinoj **razini** konačne potrošnje [...] **energije u zgradama** u 2030. [...] Države članice uključuju svoj udio [...] i informacije o tome kako ga planiraju ostvariti u [...] integrirane nacionalne energetske i klimatske planove [...] **iz članka 3. i** [...] članka 14. Uredbe (EU) 2018/1999.

Države članice otpadnu toplinu i hladnoću mogu uračunati u cilj iz prvog podstavka, do granice od 20 %. Ako to odluče učiniti, ciljna vrijednost povećava se za polovinu postotka upotrijebljene otpadne topline i hladnoće.

2. Države članice uvode **odgovarajuće** mjere u svoje [...] **nacionalne** i građevinske propise te prema potrebi u svoje programe potpore radi povećanja udjela električne energije te grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora u fondu zgrada. **To može** [...] uključivati [...] nacionalne mjere koje se odnose na znatna povećanja potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora, zajednice obnovljive energije i lokalno skladištenje energije, u kombinaciji s poboljšanjima energetske učinkovitosti koja se odnose na kogeneraciju i [...] **opsežnom obnovom kojom se povećava broj zgrada gotovo nulte energije i zgrada koje premašuju minimalne zahtjeve energetske svojstava u skladu s člankom 5. stavkom 1 Direktive 2010/31/EU** [...]. Kako bi ostvarile indikativni udio obnovljivih izvora energije utvrđen u stavku 1., države članice u svojim [...] **nacionalnim** i **građevinskim** propisima te, prema potrebi, u svojim programima potpore ili drugim sredstvima s istovjetnim učinkom zahtijevaju da se u **novim** zgradama **te u postojećim zgradama u kojima se provodi opsežna obnova ili obnova sustava grijanja** upotrebljava minimalna razina energije iz obnovljivih izvora, u skladu s odredbama Direktive 2010/31/EU. Države članice dopuštaju da se te minimalne razine ostvare među ostalim učinkovitim centraliziranim grijanjem i hlađenjem.

Kad je riječ o postojećim zgradama, prvi podstavak primjenjuje se na oružane snage samo u mjeri u kojoj njegova primjena nije u sukobu s prirodom i glavnim ciljem djelovanja oružanih snaga i izuzimajući materijal koji se upotrebljava isključivo u vojne svrhe.

3. Države članice osiguravaju da javne zgrade na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini služe kao primjer u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava, u skladu s odredbama članka 9. Direktive 2010/31/EU i članka 5. Direktive 2012/27/EU. Države članice mogu, među ostalim, omogućiti ispunjavanje te obveze tako što će omogućiti trećim stranama da upotrebljavaju krovove javnih ili privatno-javnih zgrada za uređaje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

4. Kako bi postigle cilj koji se odnosi na okvirni udio energije iz obnovljivih izvora utvrđen u stavku 1., države članice promiču uporabu sustava i opreme za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora. U tu svrhu države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere, upotrebljavaju alate i poticaje, uključujući među ostalim oznake energetske učinkovitosti izrađene u skladu s Uredbom (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća³⁰, energetske certifikate na temelju Direktive 2010/31/EU ili druge odgovarajuće certifikate ili norme izrađene na nacionalnoj razini ili razini Unije te pružaju odgovarajuće informacije i savjete o obnovljivim, energetski visokoučinkovitim alternativama te o dostupnim financijskim instrumentima i poticajima za promicanje povećane stope zamjene starih sustava grijanja i povećanog prelaska na rješenja koja se temelje na energiji iz obnovljivih izvora.”;
- (7) u članku 18. stavci 3. i 4. zamjenjuju se sljedećim:

„3. Države članice osiguravaju da programi certificiranja **ili programi za stjecanje istovrijednih kvalifikacija** budu dostupni instalaterima i projektantima svih oblika sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora u zgradama, industriji i poljoprivredi te instalaterima solarnih fotonaponskih sustava. Ti programi mogu prema potrebi u obzir uzeti postojeće programe i strukture, a moraju se temeljiti na kriterijima utvrđenima u Prilogu IV. Svaka država članica priznaje certifikate koje dodijeli druga država članica u skladu s tim kriterijima.

Države članice **uspostavljaju okvir** kojim se osigurava [...] da postoji dovoljan broj osposobljenih i kvalificiranih instalatera sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora za relevantne tehnologije kako bi servisirali povećan broj instalacija za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora koje su potrebne za doprinos godišnjem povećanju udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja kako je utvrđeno u članku 23.

³⁰ Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).

Kako bi se osigurao dovoljan broj instalatera i projektanata, države članice osiguravaju [...] dovoljno programa osposobljavanja kojima se stječu kvalifikacije ili certifikati, a koji obuhvaćaju tehnologije grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora te najnovija inovativna rješenja u tom području. Države članice uvode mjere za promicanje sudjelovanja u takvim programima, posebno malih i srednjih poduzeća i samozaposlenih osoba. Države članice mogu sklopiti dobrovoljne sporazume s relevantnim pružateljima i prodavačima tehnologije za osposobljavanje dovoljnog broja instalatera, koji se mogu temeljiti na procjenama prodaje, na najnovijim inovativnim rješenjima i na tehnologijama dostupnima na tržištu.

4. Države članice stavljaju na raspolaganje javnosti informacije o programima certificiranja ili **programima za stjecanje istovrijednih kvalifikacija** iz stavka 3. Države članice osiguravaju da se popis instalatera koji su kvalificirani ili certificirani u skladu sa stavkom 3. redovito ažurira i stavlja na raspolaganje javnosti.”;

(8) Članak 19. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

S tim ciljem države članice osiguravaju da se jamstvo o podrijetlu izdaje na zahtjev proizvođača energije iz obnovljivih izvora, **osim ako države članice odluče da za potrebe obračunavanja tržišne vrijednosti jamstva o podrijetlu neće izdati jamstvo proizvođaču koji dobiva financijsku potporu iz programa potpore.** Države članice mogu odlučiti da se jamstva o podrijetlu izdaju za energiju iz neobnovljivih izvora. Za izdavanje jamstva o podrijetlu može biti potrebno ograničenje najmanjeg kapaciteta. Jamstvo o podrijetlu standardne je veličine od 1 MWh. Za svaku jedinicu proizvedene energije izdaje se samo jedno jamstvo o podrijetlu.[...];

[...]

ii. [...]

(b) [...]

[...]

9. u članku 20. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Podložno svojoj procjeni uključenoj u integrirane nacionalne energetske i klimatske planove u skladu s Prilogom I. Uredbi (EU) 2018/1999 u pogledu potrebe za izgradnjom nove infrastrukture za centralizirano grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora kako bi se ostvario cilj Unije utvrđen u članku 3. stavku 1. ove Direktive, države članice prema potrebi poduzimaju potrebne korake za razvoj infrastrukture za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje radi promicanja grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora energije, uključujući solarnu energiju, energiju iz okoliša, geotermalnu energiju, biomasu, bioplin, tekuća biogoriva te otpadnu toplinu i hladnoću u kombinaciji sa skladištenjem toplinske energije.”;

(10) umeće se sljedeći članak 20.a:

„Članak 20.a

Olakšavanje integracije sustava električne energije iz obnovljivih izvora

- „1. Države članice od operatora prijenosnih sustava i **i, prema potrebi,** operatora distribucijskih sustava na svojem državnom području zahtijevaju da što točnije [...] **u vremenskim intervalima koji odgovaraju učestalosti poravnania tržišta,** [...] ali [...] od najviše jednog sata, stave na raspolaganje informacije o udjelu električne energije iz obnovljivih izvora i sadržaju emisija stakleničkih plinova za električnu energiju isporučenu u svakoj zoni trgovanja, uz predviđanje ako je dostupno. Te se informacije stavljaju na raspolaganje digitalnim putem tako da ih mogu upotrebljavati sudionici na tržištu električne energije, agregatori, potrošači i krajnji korisnici te da ih mogu očitati elektronički komunikacijski uređaji kao što su sustavi pametnog mjerenja, mjesta za punjenje električnih vozila, sustavi grijanja i hlađenja i sustavi za upravljanje energijom u zgradama.
2. Uz zahtjeve iz [Prijedloga uredbe o baterijama i otpadnim baterijama, stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ i izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020] države članice osiguravaju da proizvođači baterija za kućnu uporabu i industrijskih baterija vlasnicima i korisnicima baterija te trećim stranama koje djeluju u njihovo ime, kao što su poduzeća za upravljanje energijom u zgradama i sudionici na tržištu električne energije, omoguće pristup u stvarnom vremenu osnovnim informacijama o sustavu upravljanja baterijom, uključujući kapacitet, stanje, razinu napunjenosti i zadanu vrijednost snage baterije, i to besplatno i pod nediskriminirajućim uvjetima.

Države članice osiguravaju da proizvođači vozila vlasnicima i korisnicima električnih vozila te trećim stranama koje djeluju u njihovo ime, kao što su sudionici na tržištu električne energije i pružatelji usluga elektromobility, stave na raspolaganje u stvarnom vremenu podatke u vozilu koji se odnose na stanje, razinu napunjenosti, zadanu vrijednost snage i kapacitet baterije te lokaciju električnog vozila, uz daljnje zahtjeve navedene u propisima o homologaciji i nadzoru tržišta, i to besplatno i pod nediskriminirajućim uvjetima.

3. Osim zahtjeva iz [Prijedloga uredbe o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva i o stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU] države članice **ili njihova imenovana nadležna tijela** osiguravaju da **nova i zamijenjena** javno nedostupna mjesta za punjenje male snage, koja su instalirana na njihovu državnom području od [roka za prenošenje ove Direktive o izmjeni], mogu podržavati funkcionalnosti pametnog punjenja i, prema potrebi, **u skladu s zahtjevima iz članka 14. stavaka 3. i 4. [Prijedloga uredbe o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva][...]**, funkcionalnosti dvosmjernog punjenja.
4. **Uz zahtjeve iz Direktive (EU) 2019/944 i Uredbe (EU) 2019/943, države članice osiguravaju da se nacionalnim regulatornim okvirom malim ili mobilnim sustavima kao što su baterije za kućnu uporabu i električna vozila dopušta [...] sudjelovanje na tržištima električne energije, uključujući upravljanje zagušenjem i pružanje usluga fleksibilnosti i uravnoteženja, [...] putem agregiranja. U tu svrhu države članice, u bliskoj suradnji sa svim sudionicima na tržištu i regulatornim tijelima, utvrđuju tehničke zahtjeve za sudjelovanje na tim tržištima na temelju tehničkih značajki tih tržišta.**”;

(11) umeće se sljedeći članak 22.a:

„Članak 22.a

Uključivanje energije iz obnovljivih izvora u industriju

1. Države članice nastoje povećati udio obnovljivih izvora energije u količini izvora energije koji se upotrebljavaju u konačne energetske i neenergetske svrhe u industrijskom sektoru s pomoću indikativnog [...] povećanja [...] **od najmanje 1,1 postotnog boda kao godišnjeg prosjeka izračunanog za razdoblje od 2021. do 2025. i razdoblje od 2026. do 2030. [...]**

Države članice mogu uračunati otpadnu toplinu i hladnoću u prosječna godišnja povećanja iz prvog podstavka, do granice od 0,4 postotna boda, pod uvjetom da se otpadna toplina i hladnoća isporučuju iz učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja, isključujući mreže koje isporučuju toplinu samo jednoj zgradi ili u kojima se sva toplinska energija troši isključivo u krugu zgrade i toplinska energija se ne prodaje. Ako odluče to učiniti, prosječno godišnje povećanje povećava se za polovinu postotnih bodova upotrijebljene otpadne topline i hladnoće.

Države članice u svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove i izvješća o napretku koji se podnose u skladu s člancima 3., 14. i 17. Uredbe (EU) 2018/1999 uključuju planirane i poduzete mjere za postizanje takvog okvirnog povećanja.

Države članice osiguravaju da doprinos obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla koja se upotrebljavaju u konačne energetske i neenergetske svrhe iznosi [...] **35** [...] % vodika koji se upotrebljava u konačne energetske i neenergetske svrhe u industriji do [...] **2030.** [...] i [...] **50** [...] **% do** [...] **2035.** [...]. Za izračun tog postotka primjenjuju se sljedeća pravila:

- (a) za izračun nazivnika u obzir se uzima energetska i neenergetska svrha, isključujući vodik koji se upotrebljava kao međuproizvod za proizvodnju konvencionalnih goriva namijenjenih uporabi u prometu i biogoriva[...], [...] i vodika koji se proizvodi dekarbonizacijom rezidualnih industrijskih plinova i koji se upotrebljava kao zamjena za specifične plinove iz kojih se proizvodi.
- (b) za izračun nazivnika u obzir se uzima sadržaj energije obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla potrošene u sektoru industrije u konačne energetske i neenergetske svrhe, isključujući obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla koja se koriste kao međuproizvodi za proizvodnju konvencionalnih goriva namijenjenih uporabi u prometu i biogoriva [...] [...].
- (c) za izračun brojnika i nazivnika upotrebljavaju se vrijednosti koje se odnose na energetska i neenergetska goriva utvrđene u Prilogu III.

2. Države članice osiguravaju da se u industrijskim proizvodima za koje se tvrdi da su proizvedeni s pomoću energije iz obnovljivih izvora i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla ili koji su tako označeni navodi postotak energije iz obnovljivih izvora ili obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla upotrijebljenih u fazi nabave i predobrade sirovina, proizvodnje i distribucije izračunat na temelju metodologija utvrđenih u Preporuci 2013/179/EU³¹ ili, alternativno, norme ISO 14067:2018.”;

³¹ 2013/179/EU: Preporuka Komisije od 9. travnja 2013. o uporabi zajedničkih metoda za mjerenje i priopćavanje rezultata o utjecaju proizvoda i organizacija na okoliš za vrijeme njihova životnog vijeka, SL L 124, 4.5.2013., str. 1.–210.

12. Članak 23. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Kako bi promicala uporabu energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja, svaka država članica [...] [...] povećava udio energije iz obnovljivih izvora u tom sektoru za najmanje [...] **0,8** postotnih bodova kao godišnji prosjek izračunan za razdoblje [...] od 2021. do 2025. **i za najmanje 1,1 postotni bod kao godišnji prosjek izračunan za razdoblje** od 2026. do 2030., počevši od udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja 2020., izražen kao nacionalni udio konačne bruto potrošnje energije i izračunan u skladu s metodologijom iz članka 7.

[...]

Države članice mogu uračunati otpadnu toplinu i hladnoću u prosječna godišnja povećanja iz prvog podstavka, do granice od 0,4 postotna boda. Ako to odluče učiniti, prosječno godišnje povećanje uvećava se za polovinu postotnih bodova otpadne topline i hladnoće koja je upotrijebljena, do gornje granice od 1,0 postotnih bodova za razdoblje od 2021. do 2025. te od 1,3 postotna boda za razdoblje od 2026. do 2030.

Države članice Komisiju obavješćuju o svojoj namjeri da uračunaju otpadnu toplinu i hladnoću i procijenjenu količinu u svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove podnesene u skladu s člancima 3. i 14. Uredbe (EU) 2018/1999. Uz minimalna [...] godišnja povećanja iz prvog podstavka, svaka država članica nastoji povećati udio energije iz obnovljivih izvora u svojem sektoru grijanja i hlađenja s pomoću **dodatnih indikativnih postotnih bodova** [...] utvrđenih u Prilogu 1.a.

Države članice mogu uračunati električnu energiju iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava za grijanje i hlađenje s pomoću toplinskih crpki u prosječno godišnje povećanje utvrđeno u prvom podstavku do granice od 0,4 postotna boda. Ako to odluče učiniti, prosječno godišnje povećanje uvećava se za polovinu upotrijebljenih postotnih bodova električne energije iz obnovljivih izvora koja je upotrijebljena za grijanje i hlađenje s pomoću toplinskih crpki do gornje granice od 1,0 postotni bod za razdoblje od 2021. do 2025. te od 1,3 postotna boda za razdoblje od 2026. do 2030.

Države članice Komisiju obavješćuju o svojoj namjeri da električnu energiju iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava u grijanju i hlađenju s pomoću toplinskih crpki uračunaju u godišnje povećanje iz prvog podstavka. Države članice u svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove, koji se podnose u skladu s člancima 3. i 14. Uredbe (EU) 2018/1999, uključuju procijenjene kapacitete za električnu energiju i toplinske crpke. Države članice u svoja integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku, u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999., uključuju količinu električne energije iz obnovljivih izvora koja je upotrijebljena za grijanje i hlađenje s pomoću toplinskih crpki.

(aa) umeće se sljedeći stavak 1.aa:

„1.aa Za izračun udjela električne energije iz obnovljivih izvora koja je upotrijebljena za grijanje i hlađenje za potrebe stavka 1. ovog članka, države članice mogu upotrijebiti prosječni udio električne energije iz obnovljivih izvora isporučene na njihovu državnom području u prethodne dvije godine.

(b) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Države članice procjenjuju svoj potencijal energije iz obnovljivih izvora i uporabe otpadne topline i hladnoće u sektoru grijanja i hlađenja, uključujući prema potrebi analizu područja pogodnih za njihovu uporabu uz nizak ekološki rizik i potencijala za male projekte na razini kućanstava. U procjeni se utvrđuju ključne etape i mjere za povećanje obnovljivih izvora energije u sektoru grijanja i hlađenja te prema potrebi u uporabi otpadne topline i hladnoće putem centraliziranoga grijanja i hlađenja u cilju uspostave dugoročne nacionalne strategije za dekarbonizaciju grijanja i hlađenja. Procjena je dio integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova iz članaka 3. i 14. Uredbe (EU) 2018/1999, a prilaže se sveobuhvatnoj procjeni grijanja i hlađenja koja se zahtijeva člankom 14. stavkom 1. Direktive 2012/27/EU.”;

(c) u stavku 2. [...] **prvi podstavak:**

– uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Za potrebe stavka 1. pri izračunu svojeg udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja te svojeg prosječnog godišnjeg povećanja u skladu s tim stavkom, uključujući dodatno indikativno povećanje navedeno u Prilogu I.a, svaka država članica:”

– točka (a) briše se.

(d) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Kako bi se postiglo prosječno godišnje povećanje iz stavka 1. prvog podstavka, države članice mogu provesti jednu ili više sljedećih mjera:

- (a) fizičko uključivanje energije iz obnovljivih izvora ili otpadne topline i hladnoće u izvore energije i goriva isporučena za grijanje i hlađenje;
- (b) ugradnja visokoučinkovitih sustava grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora u zgrade, **povezivanje zgrada na učinkovite sustave centraliziranoga grijanja i hlađenja** ili uporaba energije iz obnovljivih izvora ili otpadne topline i hladnoće u industrijskim procesima grijanja i hlađenja;
- (c) mjere obuhvaćene certifikatima kojima se može trgovati i kojima se dokazuje usklađenost s obvezom utvrđenom u stavku 1. prvom podstavku, putem potpore mjerama ugradnje iz točke (b) ovog stavka koje provodi drugi gospodarski subjekt, kao što su neovisni ugraditelj tehnologije obnovljive energije ili poduzeće za energetske usluge koje pruža usluge ugradnje u području energije iz obnovljivih izvora;
- (d) izgradnja kapaciteta nacionalnih i lokalnih tijela za planiranje i provedbu projekata i infrastrukture u području obnovljivih izvora energije;
- (e) izrada okvirâ za smanjenje rizika radi smanjenja troška kapitala za projekte grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora **i projekte otpadne topline i hladnoće**;
- (f) promicanje ugovora o kupnji toplinske energije za poslovne **potrošače** i kolektivne male potrošače;
- (g) planirani programi zamjene sustava grijanja na fosilna goriva ili programi za postupno ukidanje fosilnih goriva s ključnim etapama;

- (h) **zahtjeve na lokalnoj i regionalnoj razini u pogledu** planiranja grijanja iz obnovljivih izvora, uključujući hlađenje [...];
- i. druge mjere politike s istovrsnim učinkom, uključujući fiskalne mjere, programe potpore ili druge financijske poticaje.

Pri donošenju i provedbi tih mjera države članice osiguravaju njihovu dostupnost svim potrošačima, posebno onima koji žive u kućanstvima s niskim prihodima ili ugroženim kućanstvima, koji inače ne bi unaprijed imali dovoljno početnog kapitala da ostvare korist.”;

(13) Članak 24. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

- „1. Države članice osiguravaju da se informacije o energetske učinkovitosti i udjelu energije iz obnovljivih izvora u njihovim sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja pružaju krajnjim potrošačima na lako dostupan način, primjerice na računima ili na internetskim stranicama opskrbljivača te na zahtjev. Informacije o udjelu energije iz obnovljivih izvora izražavaju se barem kao postotak konačne bruto potrošnje **energije** za grijanje i hlađenje dodijeljene kupcima određenog sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja, uključujući informacije o tome koliko je energije potrošeno za isporuku jedne toplinske jedinice kupcu ili krajnjem korisniku.”;

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice nastoje povisiti udio energije iz obnovljivih izvora i otpadne topline i hladnoće u svojim sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja za najmanje [...]2,1[...] postotni bod kao godišnji prosjek izračunan za razdoblje od 2021. [...] do 2030. polazeći od udjela energije iz obnovljivih izvora i iz otpadne topline i hladnoće u centraliziranom grijanju i hlađenju 2020. te utvrđuju mjere koje su u tu svrhu potrebne **u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima.** Udio energije iz obnovljivih izvora izražava se kao udio konačne bruto potrošnje energije u centraliziranom grijanju i hlađenju prilagođen uobičajenim klimatskim uvjetima.

Države članice mogu uračunati električnu energiju iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava za centralizirano grijanje i hlađenje s pomoću toplinskih crpki u prosječno godišnje povećanje utvrđeno u prvom podstavku.

Države članice Komisiju obavješćuju o svojoj namjeri da električnu energiju iz obnovljivih izvora koja se upotrebljava u centraliziranom grijanju i hlađenju s pomoću toplinskih crpki uračunaju u godišnje povećanje iz prvog podstavka. Države članice u svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove, koji se podnose u skladu s člancima 3. i 14. Uredbe (EU) 2018/1999, uključuju procijenjene kapacitete za električnu energiju i toplinske crpke. Države članice u svoja integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku, u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999., uključuju količinu električne energije iz obnovljivih izvora koja je upotrijebljena za centralizirano grijanje i hlađenje s pomoću toplinskih crpki.

4.a Za izračun udjela električne energije iz obnovljivih izvora koja je upotrijebljena za centralizirano grijanje i hlađenje za potrebe stavka 4. ovog članka, države članice upotrebljavaju [...] prosječni udio električne energije iz obnovljivih izvora isporučene na njihovu državnom području u prethodne dvije godine.

Države članice s udjelom energije iz obnovljivih izvora te iz otpadne topline i hladnoće u centraliziranom grijanju i hlađenju iznad 60 % mogu računati na to da svaki takav udio ispunjava cilj u pogledu prosječnog godišnjeg povećanja iz prvog podstavka. **Države članice s udjelom energije iz obnovljivih izvora te otpadne topline i hladnoće u centraliziranom grijanju i hlađenju većim od 50 %, a manjim od 60 % mogu računati da svaki takav udio ispunjava polovinu prosječnog godišnjeg povećanja iz prvog podstavka.**

Države članice utvrđuju potrebne mjere kako bi u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima u skladu s Prilogom I. Uredbi (EU) 2018/1999. postigle prosječno godišnje povećanje iz prvog podstavka.”;

(c) umeće se sljedeći stavak 4.a:

„4.a Države članice osiguravaju da operatori sustava centraliziranoga grijanja ili hlađenja kapaciteta većeg od 25 MWth budu dužni priključiti opskrbljivače energijom iz obnovljivih izvora i iz otpadne topline i hladnoće koji su treće strane ili da budu dužni ponuditi opskrbljivačima koji su treće strane priključivanje i kupnju topline ili hladnoće iz obnovljivih izvora te otpadne topline i hladnoće na temelju nediskriminirajućih kriterija koje određuje nadležno tijelo predmetne države članice, pri čemu takvi operatori trebaju učiniti barem jedno od sljedećeg:

- (a) ispuniti zahtjeve novih korisnika;
- (b) zamijeniti postojeće kapacitete za proizvodnju topline ili hladnoće;
- (c) proširiti postojeće kapacitete za proizvodnju topline ili hladnoće.”;

(d) stavci 5. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

„5. Države članice mogu dopustiti operatoru sustava centraliziranoga grijanja ili hlađenja da odbije priključivanje i kupnju topline ili hladnoće od opskrbljivača koji je treća strana u bilo kojoj od sljedećih situacija:

- (a) sustav nema potreban kapacitet zbog druge opskrbe topline ili hladnoćom iz obnovljivih izvora ili otpadne topline i hladnoće;
- (b) topline ili hladnoća opskrbljivača koji je treća strana ne zadovoljava tehničke parametre potrebne za priključivanje i osiguravanje pouzdanog i sigurnog rada sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja;
- (c) operator može dokazati da bi omogućivanje pristupa izazvalo prekomjerno povećanje cijene topline ili hladnoće za krajnje korisnike u odnosu na cijenu korištenja glavnom lokalnom opskrbom topline ili hladnoćom, kojoj bi konkurencija bio obnovljiv izvor ili otpadna topline i hladnoća;
- (d) sustav operatora odgovara definiciji učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja utvrđenoj u [članku x. predložene preinake Direktive o energetske učinkovitosti].

Države članice osiguravaju da, kad u skladu s prvim podstavkom operator sustava centraliziranoga grijanja ili hlađenja odbije priključiti opskrbljivača grijanjem ili hlađenjem, taj operator pruža nadležnom tijelu informacije o razlozima za odbijanje te o uvjetima koje bi trebalo ispuniti i mjerama koje bi trebalo poduzeti u sustavu kako bi se omogućilo priključivanje. Države članice osiguravaju uspostavu odgovarajućeg postupka za otklanjanje neopravdanih odbijanja.

6. Države članice uspostavljaju koordinacijski okvir između operatora sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja i potencijalnih izvora otpadne topline i hladnoće u industrijskom i tercijarnom sektoru kako bi se olakšala uporaba otpadne topline i hladnoće. Tim se koordinacijskim okvirom osigurava dijalog u pogledu uporabe otpadne topline i hladnoće koji uključuje barem:
- (a) operatore sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja;
 - (b) poduzeća industrijskog i tercijarnog sektora kao što su podatkovni centri, industrijska postrojenja, velike komercijalne zgrade i javni prijevoz, koja proizvode otpadnu toplinu i hladnoću koje se mogu ekonomski isplativo oporabiti sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja; i
 - (c) lokalna tijela odgovorna za planiranje i odobravanje energetske infrastruktura.”;
- (e) stavci 8., 9. i 10. zamjenjuju se sljedećima:
- „8. Države članice uspostavljaju okvir unutar kojeg će operatori distribucijskih sustava u suradnji s operatorima sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja na svojim područjima barem svake četiri godine ocijeniti mogućnost sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja da pruže uravnoteženje i druge usluge povezane sa sustavom, uključujući upravljanje potrošnjom i toplinsko skladištenje viška električne energije iz obnovljivih izvora te bi li, u odnosu na alternativna rješenja, primjena prepoznate mogućnosti bila troškovno učinkovitija i bi li se njome učinkovitije iskorištavali resursi.

Države članice osiguravaju da operatori distribucijskih i prijenosnih sustava za električnu energiju uzimaju u obzir rezultate procjene iz prvog podstavka tijekom planiranja mreže, ulaganja u mrežu i razvoja infrastrukture na svojim područjima.

Države članice olakšavaju koordinaciju između operatora sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja i operatora distribucijskih i prijenosnih sustava za električnu energiju kako bi osigurale da uravnoteženje, skladištenje i ostale usluge fleksibilnosti kao što je upravljanje potrošnjom koje pružaju operatori sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja mogu biti prisutne na njihovim tržištima električne energije.

Države članice mogu proširiti zahtjeve za procjenu i koordinaciju iz prvog i trećeg podstavka na operatore prijenosnih i distribucijskih sustava za plin, uključujući vodikove i druge energetske mreže.

9. Države članice osiguravaju da su prava potrošača i pravila za rad sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja jasno definirana, javno dostupna te da ih nadležno tijelo provodi u skladu s ovim člankom.
10. Od države članice ne zahtijeva se da primijeni stavke od 2. **do** [...] 9. ako je ispunjen barem jedan od sljedećih uvjeta:
 - (a) njezin udio centraliziranoga grijanja i hlađenja bio je manji od ili jednak 2 % konačne bruto potrošnje energije u grijanju i hlađenju 24. prosinca 2018.;
 - (b) njezin udio centraliziranoga grijanja i hlađenja povećao se iznad 2 % konačne bruto potrošnje energije u grijanju i hlađenju 24. prosinca 2018. razvojem novog učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja na temelju njezinih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s Prilogom I. Uredbi (EU) 2018/1999 i ocjene iz članka 23. stavka 1.a ove Direktive;
 - (c) 90 % konačne bruto potrošnje energije u sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja odvija se u sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja koji odgovaraju definiciji utvrđenoj u [članku x. predložene preinake Direktive o energetske učinkovitosti].”;

(14) članak 25. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 25.

Smanjenje intenziteta emisija stakleničkih plinova u prometnom sektoru ostvareno uporabom energije iz obnovljivih izvora

1. Svaka država članica utvrđuje obvezu za opskrbljivače gorivom kako bi osigurala sljedeće:

- (a) da količina obnovljivih goriva i električne energije iz obnovljivih izvora isporučena prometnom sektoru rezultira

i. udjelom energije iz obnovljivih izvora u konačnoj potrošnji energije u prometnom sektoru od najmanje 29 % do 2030.; ili[...]

ii. smanjenjem intenziteta stakleničkih plinova od najmanje [...]13[...] % do 2030. u usporedbi s polaznom vrijednošću utvrđenom u članku 27. stavku 1. točki (b), u skladu s okvirnom putanjom koju je odredila država članica;

Države članice u svojim izvješćima o napretku koja podnose na temelju članka 17. Uredbe (EU) 2018/1999 izvješćuju o udjelu energije iz obnovljivih izvora u konačnoj potrošnji energije u prometnom sektoru te o smanjenju intenziteta stakleničkih plinova;

- (b) da udio naprednih biogoriva i bioplina proizvedenih iz sirovina navedenih u dijelu A Priloga IX. u energiji isporučenoj prometnom sektoru iznosi najmanje 0,2 % u 2022., [...] 1 % u 2025., odnosno [...] 4,4 [...] % u 2030.

[...] **Svaka država članica nastoji ostvariti** [...] udio obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla [...] **od [...] 5,2** [...] % u 2030.

Pri izračunu smanjenja iz točke (a) i udjela iz točke (b) države članice uzimaju u obzir obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i kad se upotrebljavaju kao međuproizvodi za proizvodnju:

- (i) konvencionalnih goriva **namijenjenih uporabi u prometu; ili**
- (ii) biogoriva [...], pod uvjetom da smanjenje emisija stakleničkih plinova ostvareno upotrebom obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla nije uzeto u obzir pri izračunu ušteda emisija stakleničkih plinova biogoriva.

Za izračun smanjenja iz točke (a) i udjela iz točke (b) države članice mogu uzeti u obzir bioplin koji se ubrizgava u nacionalnu infrastrukturu za prijenos i distribuciju plina.

U pogledu članka 7. stavka 1. prvog podstavka točaka (a), (b) ili (c), bioplin se uzima u obzir samo jednom za potrebe izračuna udjela konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora.

Pri izračunu smanjenja iz točke (a) države članice mogu uzeti u obzir goriva iz recikliranog ugljika.

Pri utvrđivanju obveze za opskrbljivače gorivom države članice mogu izuzeti opskrbljivače gorivom koji isporučuju električnu energiju ili obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla namijenjena uporabi u prometu od obveze pridržavanja minimalnog udjela naprednih biogoriva i bioplina proizvedenih iz sirovina navedenih u dijelu A Priloga IX. u odnosu na ta goriva.

Pri određivanju obveze iz prvog podstavka točaka (a) i (b), kako bi se osiguralo postizanje ciljeva koji su u njima navedeni, države članice mogu to učiniti s pomoću mjera usmjerenih na obujam, energetske sadržaj ili emisije stakleničkih plinova, pod uvjetom da se dokaže da su smanjenje intenziteta emisija stakleničkih plinova i minimalni udjeli iz prvog podstavka točaka (a) i (b) postignuti.

Pri utvrđivanju obveze iz prvog podstavka točaka (a) i (b), kako bi se osiguralo postizanje ciljeva koji su u njima navedeni, države članice mogu razlikovati različite nositelje energije.

Pri utvrđivanju obveze iz prvog podstavka točaka (a) i (b), države članice mogu razlikovati pomorski promet od drugih sektora, [...], sve dok je postignut opći cilj. [...]

2. Države članice uspostavljaju mehanizam kojim se opskrbljivačima gorivom na njihovu državnom području omogućuje razmjena jedinica za opskrbu prometnog sektora energijom iz obnovljivih izvora. Gospodarski subjekti koji opskrbljuju električna vozila električnom energijom iz obnovljivih izvora putem javnih stanica za punjenje dobivaju jedinice neovisno o tome podliježu li obvezi koju je država članica odredila za opskrbljivače gorivom te mogu te jedinice prodati opskrbljivačima gorivom kojima se dopušta uporaba jedinica za ispunjavanje obveze utvrđene u stavku 1. prvom podstavku.”;

(15) Članak 26. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Pri izračunu konačne bruto potrošnje energije iz obnovljivih izvora iz članka 7. i **minimalnog udjela energije iz obnovljivih izvora ili** cilja za smanjenje intenziteta stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a) za pojedinu državu članicu, udio biogoriva, tekućih biogoriva te goriva iz biomase potrošenih u prometu, ako su proizvedena iz kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje, ne smije iznositi više od jednog postotnog boda iznad udjela takvih goriva u konačnoj potrošnji energije u prometnom sektoru 2020. u toj državi članici, s najviše 7 % konačne potrošnje energije u prometnom sektoru te države članice.”;

ii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ako je udio biogoriva, tekućih biogoriva te goriva iz biomase potrošenih u prometu, koja su proizvedena iz kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje u državi članici, ograničen na udio manji od 7 % ili ako država članica odluči dodatno ograničiti taj udio, predmetna država članica može smanjiti **minimalni udio energije iz obnovljivih izvora ili** cilj za smanjenje intenziteta stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a), u skladu s time koliko bi ta goriva doprinijela u smislu **minimalnog udjela energije iz obnovljivih izvora ili** uštede emisija stakleničkih plinova. Za [...] potrebe **cilja smanjenja intenziteta stakleničkih plinova** države članice smatraju da se tim gorivima uštedi 50 % emisija stakleničkih plinova.”;

- (b) u stavku 2. prvom i petom podstavku riječi „minimalni udio iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka” zamjenjuju se riječima „**minimalni udio i [...] cilj smanjenja intenziteta stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a)**” [...];

(16) Članak 27. mijenja se kako slijedi:

- (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Pravila izračuna u prometnom sektoru i s obzirom na obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla bez obzira na njihovu krajnju uporabu”;

- (b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za izračun smanjenja intenziteta stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a) primjenjuju se sljedeća pravila:

- (a) izračun uštede emisija stakleničkih plinova obavlja se na sljedeći način:
- i. za biogorivo i bioplin množenjem količine tih goriva isporučenih svim oblicima prijevoza s uštedama emisija utvrđenima u skladu s člankom 31.;
 - ii. za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika množenjem količine tih goriva isporučene svim oblicima prijevoza s uštedama emisija utvrđenima u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 29.a stavka 3.;
 - iii. za električnu energiju iz obnovljivih izvora množenjem količine takve energije isporučene svim oblicima prijevoza s usporednim fosilnim gorivom $EC_{F(e)}$ iz Priloga V.;
- (b) polazna vrijednost iz članka 25. stavka 1. izračunava se množenjem količine energije isporučene [...] **vrstama** prijevoza [...] s usporednim fosilnim gorivom $E_{F(t)}$ iz Priloga V.;
- (c) za izračun relevantnih količina energije primjenjuju se sljedeća pravila:
- i. kako bi se utvrdila količina energije isporučena prometnom sektoru upotrebljavaju se vrijednosti koje se odnose na energetske sadržaj goriva namijenjenih uporabi u prometu utvrđene u Prilogu III.;
 - ii. kako bi se utvrdio energetski sadržaj goriva namijenjenih uporabi u prometu koja nisu uključena u Prilog III. države članice upotrebljavaju odgovarajuće europske norme za utvrđivanje kalorijskih vrijednosti goriva. Ako u tu svrhu nije donesena europska norma, upotrebljavaju se odgovarajuće norme ISO;

- iii. količina električne energije iz obnovljivih izvora isporučena prometnom sektoru određuje se množenjem količine električne energije isporučene tom sektoru s prosječnim udjelom električne energije iz obnovljivih izvora isporučene na području države članice u prethodne dvije godine. Iznimno, ako je električna energija dobivena izravnim priključenjem na postrojenje za proizvodnju obnovljive električne energije i isporučena prometnom sektoru, ta se električna energija u potpunosti računa kao obnovljiva;
 - iv. udio biogoriva i bioplina proizvedenih iz sirovina navedenih u dijelu B Priloga IX. u energetske sadržaju goriva i električne energije isporučenih prometnom sektoru bit će ograničen na 1,7 % osim u Cipru i Malti; **Države članice mogu, u opravdanim slučajevima, povećati to ograničenje s obzirom na dostupnost sirovina. O svakoj takvoj izmjeni šalje se obavijest Komisiji uz obrazloženja za povećanje. Svaku takvu izmjenu mora odobriti Komisija.**
- (d) smanjenje intenziteta stakleničkih plinova ostvareno uporabom energije iz obnovljivih izvora određuje se dijeljenjem uštede emisija stakleničkih plinova od uporabe biogoriva, bioplina, **obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla** i električne energije iz obnovljivih izvora isporučene svim oblicima prijevoza s polaznom vrijednošću. **Države članice mogu uzeti u obzir goriva iz recikliranog ugljika;**

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 35. radi dopune ove Direktive kako bi prilagodila energetske sadržaj goriva namijenjenih uporabi u prometu, kako je naveden u Prilogu III., u skladu sa znanstvenim i tehničkim napretkom.”;

(c) umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a [...]: **Pri izračunu minimalnih udjelâ iz članka 25. stavka 1. točke (a) podtočke i. i točke (b) primjenjuju se sljedeće odredbe:**

- (a) pri izračunu nazivnika, odnosno količine energije potrošene u prometnom sektoru, u obzir se uzimaju sva goriva i električna energija isporučeni prometnom sektoru;
- (b) pri izračunu brojnika, [...] **odnosno količine energije iz obnovljivih izvora potrošene u prometnom sektoru za potrebe članka 25. stavka 1. prvog podstavka, u obzir se uzima energetska sadržaj svih vrsta energije iz obnovljivih izvora [...] isporučene svim oblicima prijevoza, uključujući međunarodnim pomorskim spremnicima, [...] na državnom području svake države članice; Države članice mogu uzeti u obzir goriva iz recikliranog ugljika;**
- (c) **udio biogoriva i bioplina za promet proizvedenih iz sirovina navedenih u Prilogu IX. i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla smatra se dvostruko većim od njihova energetskega sadržaja;**

- (d) udio obnovljive električne energije smatra se jednakim četverostrukom iznosu njezina energetskeg sadržaja kada je isporučena cestovnim vozilima te se može smatrati 1,5 puta većim od iznosa njezina energetskeg sadržaja kada je isporučena željezničkom prometu;**
- (e) udio biogoriva i bioplina proizvedenih iz sirovina navedenih u dijelu B Priloga IX. u energetskeg sadržaju goriva i električne energije isporučenih prometnom sektoru bit će ograničen na 1,7 %, osim u Cipru i Malti; Države članice mogu, ako je to opravdano, izmijeniti to ograničenje s obzirom na dostupnost sirovina. Svaku takvu izmjenu mora odobriti Komisija;**
- (f) kako bi se utvrdila količina energije isporučena prometnom sektoru upotrebljavaju se vrijednosti koje se odnose na energetske sadržaj goriva namijenjenih uporabi u prometu utvrđene u Prilogu III.;**
- (g) kako bi se utvrdio energetske sadržaj goriva namijenjenih uporabi u prometu koja nisu uključena u Prilog III. države članice upotrebljavaju odgovarajuće europske norme za utvrđivanje kalorijskih vrijednosti goriva. Ako u tu svrhu nije donesena europska norma, upotrebljavaju se odgovarajuće norme ISO;**
- (h) količina električne energije iz obnovljivih izvora isporučena prometnom sektoru određuje se množenjem količine električne energije isporučene tom sektoru s prosječnim udjelom električne energije iz obnovljivih izvora isporučene na području države članice u prethodne dvije godine. Iznimno, ako je električna energija dobivena izravnim priključenjem na postrojenje za proizvodnju obnovljive električne energije i isporučena prometnom sektoru, ta se električna energija u potpunosti računa kao obnovljiva;**

(i [...]) smatra se da su udjeli naprednih biogoriva i bioplinova proizvedenih iz sirovina navedenih u dijelu A Priloga IX. i obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla isporučenih oblicima zrakoplovnog i pomorskog prometa 1,2 puta veći od njihova energetskeg sadržaja”;

(d.a) umeće se sljedeći stavak 1.b:

Za potrebe izračuna iz stavka 1. točke (b) i stavka 1.a točke (a) smatra se da količina energije isporučene pomorskom prometu, kao udio konačne bruto potrošnje energije te države članice, iznosi najviše 15 %. Za Cipar i Maltu smatra se da količina energije potrošene u pomorskom prometu kao udio konačne bruto potrošnje energije tih država članica iznosi najviše 5 %. Te odredbe primjenjuju se do 31. prosinca 2030.

(d) stavak 2. briše se;

(e [...]) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

- i. prvi, drugi i treći podstavak brišu se;
- ii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Kad se električna energija upotrebljava za proizvodnju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, izravno ili za proizvodnju međuproizvoda, kao udio energije iz obnovljivih izvora upotrebljava se prosječan udio električne energije iz obnovljivih izvora u zemlji proizvodnje, kako je izmjereno dvije godine prije predmetne godine.”;

iii. [...] peti podstavak [...] zamjenjuje se sljedećim:

[...]

„Međutim, električna energija proizvedena uz izravno priključenje na postrojenje za proizvodnju obnovljive električne energije može se u potpunosti smatrati obnovljivom električnom energijom kada se upotrebljava za proizvodnju obnovljivih tekućih i plinovitih goriva nebiološkog podrijetla pod uvjetom da postrojenje:

(a) bude stavljeno u pogonu nakon ili u isto vrijeme kao i postrojenje koje proizvodi obnovljiva tekuća i plinovita goriva nebiološkog podrijetla; i

(b) nije priključeno na mrežu ili je priključeno na mrežu, ali se može dokazati da je dotična električna energija isporučena bez uzimanja električne energije iz mreže. ”;

(17) Članak 28. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 2., 3. i 4. brišu se;

(b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„Do **30. lipnja 2023.** [...]Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 35. radi dopune ove Direktive utvrđivanjem metodologije za određivanje udjela biogoriva i bioplina za promet koji nastaju preradom biomase s fosilnim gorivima u zajedničkom procesu.”;

- (c) u stavku 7. riječi „iz članka 25. stavka 1. četvrtog podstavka” zamjenjuju se riječima „iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (b)”;

(18) Članak 29. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. u prvom podstavku točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) doprinos udjelima energije iz obnovljivih izvora u državama članicama i ciljevima iz članka 3. stavka 1., članka 15.a stavka 1., članka 22.a stavka 1., članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 4. i članka 25. stavka 1. ove Direktive;”;

ii. četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ako se upotrebljavaju, goriva iz biomase ispunjavaju kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđene u stavcima od 2. do 7. i u stavku 10.,

- (a) u slučaju krutih goriva iz biomase u postrojenjima za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja ukupne ulazne toplinske snage jednake ili veće od [...] **10**[...] MW,
- (b) u slučaju plinovitih goriva iz biomase u postrojenjima za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja ukupne ulazne toplinske snage jednake ili veće od 2 MW;
- (c) u slučaju postrojenja koja proizvode plinovita goriva iz biomase sa sljedećim prosječnim protokom biometana:
 - i. iznad 200 m³ ekvivalenta metana/h izmjerenih pri standardnim uvjetima temperature i tlaka (tj. 0 °C i atmosferski tlak jednak 1 baru);
 - ii. ako se bioplin sastoji od smjese metana i drugih negorivih plinova, za protok metana prag naveden u točki i. ponovno se izračunava razmjerno volumnom udjelu metana u smjesi;

iii. sljedeći se podstavak umeće iza četvrtog podstavka:

„Države članice mogu primjenjivati kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova na postrojenja s nižom ukupnom ulaznom toplinskom snagom ili nižim protokom biometana.”;

(b) [...]

u stavku 6. prvom podstavku točki (a) umeće se sljedeća podtočka vi.:

„vi. da šume u kojima je navedena šumska biomasa posječena ne potječu iz zemljišta koja imaju status iz stavka 3. točaka (a), (b) i (d), stavka 4. točke (a) i stavka 5., pod istim uvjetima za određivanje statusa zemljišta navedenih u tim stavcima. Za potrebe stavka 3. točke (b) uzimaju se u obzir samo zemljišta za koja je relevantno nadležno tijelo utvrdilo da su od velike bioraznolikosti”;³²

(c) [...]

³² Taj navedeni novi tekst objašnjen je u novoj uvodnoj izjavi 36.b.

u stavku 6. prvom podstavku točki (b) umeće se sljedeća podtočka vi.:

„vi. da šume u kojima je navedena šumska biomasa prikupljena ne potječu iz zemljišta koja imaju status iz stavka 3. točaka (a), (b) i (d), stavka 4. točke (a) i stavka 5., pod istim uvjetima za određivanje statusa zemljišta navedenih u tim stavcima. Za potrebe stavka 3. točke (b) uzimaju se u obzir samo zemljišta za koja je relevantno nadležno tijelo utvrdilo da su od velike bioraznolikosti”;

(d) [...]

[...]

(e) u stavku 6. prvom podstavku točki (a) podtočka iv. zamjenjuje se sljedećim:

„iv. da se sječa provodi uzimajući u obzir očuvanje kvalitete tla i bioraznolikosti **u skladu s načelima održivog gospodarenja šumama**³³, u cilju smanjenja negativnih učinaka na način kojim se izbjegava prikupljanje panjeva i korijenja, degradacija primarnih šuma ili njihova pretvorba u plantažne šume te sječa na osjetljivim tlima; smanjuje velike sječe i osigurava lokalno primjerene granične vrijednosti za vađenje mrtvog drva i zahtjeve za uporabu sustava sječe koji u najvećoj mogućoj mjeri smanjuju utjecaje na kvalitetu tla, uključujući zbijanje tla, te na obilježja bioraznolikosti i staništa.”;

³³ **Delegacije se obavješćuju da je taj pojam objašnjen u uvodnoj izjavi 102. Direktive 2018/2001.**

- (f) u stavku 6. prvom podstavku točki (b) podtočka iv. zamjenjuje se sljedećim:

„iv. da se sječa provodi uzimajući u obzir očuvanje kvalitete tla i bioraznolikosti **u skladu s načelima održivog gospodarenja šumama**, u cilju smanjenja negativnih učinaka na način kojim se izbjegava prikupljanje panjeva i korijenja, degradacija primarnih šuma ili njihova pretvorba u plantažne šume te sječa na osjetljivim tlima; smanjuje velike sječe i osigurava lokalno primjerene granične vrijednosti za vađenje mrtvog drva i zahtjeve za uporabu sustava sječe koji u najvećoj mogućoj mjeri smanjuju utjecaje na kvalitetu tla, uključujući zbijanje tla, te na obilježja bioraznolikosti i staništa.”;

- (g) u stavku 10. prvom podstavku, **prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:**

„Uštede emisija stakleničkih plinova uporabom biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase koja se uzimaju u obzir za potrebe iz stavka 1. i u skladu s pragovima utvrđenima u stavku 1. podstavku 4 iznose:”

- (h) u stavku 10. prvom podstavku** točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

[...]

- (d) [...] **najmanje 80 % za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja iz goriva iz biomase u postrojenjima koja su puštena u pogon nakon stupanja na snagu ove Direktive;**

- (e) [...] najmanje 70 % do 31. prosinca 2029. i najmanje 80 % od 1. siječnja 2030. za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja iz goriva iz biomase u postrojenjima ukupne nazivne ulazne toplinske snage jednake ili veće od 10 MW, koja su puštena u pogon u razdoblju od 1. siječnja 2021. do stupanja na snagu ove Direktive;**
- (f) [...] najmanje 70 % prije dosezanja 15 godina rada i najmanje 80 % nakon dosezanja 15 godina rada za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja iz plinovitih [...] goriva iz biomase u postrojenjima ukupne nazivne ulazne toplinske snage [...] od 10 MW ili manje, koja su puštena u pogon u razdoblju od 1. siječnja 2021. do stupanja na snagu ove Direktive;**
- (g) [...] najmanje 80 % nakon dostizanja 15 godina rada, najranije od 1. siječnja 2026., a najkasnije od 31. prosinca 2029., za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja iz goriva iz biomase u postrojenjima ukupne nazivne ulazne toplinske snage jednake ili veće od 10 MW, koja su puštena u pogon prije 31. prosinca 2020.;**

(h) najmanje 80 % nakon dostizanja 15 godina rada i najranije od 1. siječnja 2026. za proizvodnju električne energije, grijanja i hlađenja iz plinovitih goriva iz [...] biomase u postrojenjima ukupne nazivne ulazne toplinske snage [...] od 10 MW ili manje, koja su puštena u pogon prije 31. prosinca 2020.

(19) umeće se sljedeći članak 29.a:

„Članak 29.a

Kriteriji uštede emisija stakleničkih plinova za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika

1. Energija iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla uračunava se u udjele energije iz obnovljivih izvora država članica i ciljeve iz članka 3. stavka 1., članka 15.a stavka 1., članka 22.a stavka 1., članka 23. stavka 1., članka 24. stavka 4. i članka 25. stavka 1. samo ako ušteda emisija stakleničkih plinova ostvarena uporabom tih goriva iznosi najmanje 70 %.
2. Energija iz goriva iz recikliranog ugljika može se smatrati dijelom cilja za smanjenje emisija stakleničkih plinova iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka točke (a) samo ako ušteda emisija stakleničkih plinova ostvarena uporabom tih goriva iznosi najmanje 70 %.
3. Komisija [...] **donosi** delegirane akte u skladu s člankom 35. radi dopune ove Direktive utvrđivanjem metodologije za procjenu ušteda emisija stakleničkih plinova od obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika. Metodologijom se osigurava da se jedinice za izbjegnute emisije ne dodjeljuju za CO₂, za čije su hvatanje već dodijeljene jedinice emisija na temelju drugih pravnih odredaba. **Metodologija obuhvaća emisije stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa koje moraju uključivati neizravne emisije.**

(20) Članak 30. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. prvom podstavku uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećom:

„Ako se obnovljiva goriva i goriva iz recikliranog ugljika trebaju smatrati dijelom ciljeva iz članka 3. stavka 1., članka 15.a stavka 1., članka 22.a stavka 1., članka 23. stavka 1., članka 24. stavka 4. i članka 25. stavka 1., države članice od gospodarskih subjekata zahtijevaju da dokažu da su ispunjeni kriteriji održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđeni u članku 29. stavcima od 2. do 7. i stavku 10. te u članku 29.a stavcima 1. i 2. za obnovljiva goriva i goriva iz recikliranog ugljika. U tu svrhu od gospodarskih subjekata zahtijevaju uporabu sustava masene bilance koji:”;

(b) u stavku 3. prvi i drugi podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„Države članice poduzimaju mjere kako bi osigurale da gospodarski subjekti dostave pouzdane informacije u vezi s ispunjavanjem kriterija održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđenih u članku 29. stavcima od 2. do 7. i članku 10. te članku 29.a stavcima 1. i 2. te da gospodarski subjekti na zahtjev relevantnoj državi članici stave na raspolaganje podatke koji su korišteni za pripremu tih informacija.

Države članice od gospodarskih subjekata zahtijevaju da osiguraju odgovarajući standard neovisne revizije podnesenih podataka te da podastru dokaze da su to učinili. Radi usklađenosti s člankom 29. stavkom 6. točkom (a) i člankom 29. stavkom 7. točkom (a) može se koristiti revizijom prve ili druge strane do prve točke prikupljanja šumske biomase. Revizijom se provjerava da su sustavi koje primjenjuju gospodarski subjekti točni, pouzdani i zaštićeni od prijevare, uključujući provjeru kojom se jamči da materijali nisu namjerno izmijenjeni ili odbačeni kako bi pošiljka ili njezin dio postali otpad ili ostatak. Revizijom se ocjenjuju učestalost i metodologija uzorkovanja i pouzdanost podataka.

Obveze utvrđene u ovom stavku primjenjuju se bez obzira na to proizvode li se obnovljiva goriva i goriva iz recikliranog ugljika u Uniji ili se uvoze. Informacije o zemljopisnom podrijetlu i vrsti sirovina za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase po opskrbljivaču gorivom stavljaju se na raspolaganje potrošačima na internetskim stranicama operatora, opskrbljivača ili relevantnih nadležnih tijela te se ažuriraju jedanput godišnje.”;

- (c) u stavku 4. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija može odlučiti da dobrovoljni nacionalni ili međunarodni programi kojima se određuju standardi za proizvodnju održivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika pružaju točne podatke o uštedama emisija stakleničkih plinova za potrebe članka 29. stavka 10. i članka 29.a stavaka 1. i 2., dokazuju usklađenost s člankom 27. stavkom 3. i člankom 31.a stavkom 5. ili dokazuju da pošiljke biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase ispunjavaju kriterije održivosti utvrđene u članku 29. stavcima od 2. do 7. Pri dokazivanju da su ispunjeni kriteriji iz članka 29. stavaka 6. i 7. operatori tražene dokaze mogu pružiti izravno na razini područja nabave. Za potrebe članka 29. stavka 3. prvog podstavka točke (c) podtočke ii. Komisija može priznati područja za zaštitu rijetkih, ugroženih ili pogođenih ekosustava ili vrsta koji su kao takvi prepoznati međunarodnim sporazumima ili su uvršteni u popise koje su sastavile međuvladine organizacije ili Međunarodni savez za očuvanje prirode”;

(d) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Države članice mogu uspostaviti nacionalne programe kojima se ispunjavanje kriterija održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđenih u članku 29. stavcima od 2. do 7. te stavku 10. i u članku 29.a stavcima 1. i 2. u skladu s metodologijom iz članka 29.a stavka 3. provjerava u cjelokupnom lancu nadzora, koji uključuje nadležna nacionalna tijela. Ti se programi mogu upotrebljavati i za provjeru točnosti i potpunosti informacija koje su gospodarski subjekti uvrstili u bazu podataka Unije, za dokazivanje usklađenosti s člankom 27. stavkom 3. i za certificiranje biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase s niskim rizikom od neizravnih prenamjena zemljišta.

Država članica može Komisiji prijaviti takav nacionalni program. Komisija daje prednost ocjeni takvog programa kako bi olakšala uzajamno dvostrano i višestrano priznavanje tih programa. Komisija može putem provedbenih akata odlučiti ispunjava li prijavljeni nacionalni program uvjete iz ove Direktive. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 3.

Ako je odluka pozitivna, drugi programi koje je Komisija priznala u skladu s ovim člankom ne smiju odbiti uzajamno priznavanje s nacionalnim programom te države članice u pogledu provjere usklađenosti s kriterijima za koje ju je priznala Komisija.

Kad je riječ o postrojenjima koja proizvode električnu energiju, grijanje i hlađenje ukupne nazivne ulazne toplinske snage između [...] **10** i [...] **20** MW [...], države članice [...] **moгу** uspostaviti pojednostavnjene nacionalne programe provjere kako bi osigurale ispunjavanje kriterija održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđenih u članku 29. stavcima od 2. do 7. i u stavku 10. **Za ta postrojenja u provedbenim aktima predviđenima u članku 30. stavku 8. utvrđuju se jedinstveni uvjeti za pojednostavnjene nacionalne programe provjere kako bi se osiguralo ispunjavanje kriterija održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđenih u članku 29. stavcima od 2. do 7. i u stavku 10.**”;

(e) u stavku 9. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Kad gospodarski subjekt podastre dokaze ili podatke dobivene u skladu s programom za koji je bila donesena odluka na temelju stavka 4. ili 6., država članica od gospodarskog subjekta ne zahtijeva daljnje dokaze o usklađenosti s elementima koje pokriva program koji je priznala Komisija.”;

(f) u stavku 9. dodaje se sljedeći stavak:

„Nadležna javna tijela država članica mogu nadzirati i gospodarske subjekte nakon što su certificirani u okviru dobrovoljnog programa. Ako države članice utvrde probleme povezane s neispunjavanjem obveza, one poduzimaju odgovarajuće korake i o tome bez odgode obavješćuju dobrovoljni program.”

([...]**g**) stavak 10. zamjenjuje se sljedećim:

„Na zahtjev države članice, koji se može temeljiti na zahtjevu gospodarskog subjekta, Komisija na temelju svih dostupnih dokaza razmatra jesu li ispunjeni kriteriji održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 29. stavaka od 2. do 7. te stavka 10. i članka 29.a stavaka 1. i 2. u odnosu na izvor obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika.

U roku od šest mjeseci od primitka takva zahtjeva i u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 3., Komisija provedbenim aktima odlučuje o tome može li dotična država članica:

- (a) uzeti u obzir obnovljiva goriva i goriva iz recikliranog ugljika iz tog izvora za potrebe navedene u članku 29. stavku 1. prvom podstavku točkama (a), (b) i (c); ili
- (b) odstupajući od stavka 9. ovog članka, zahtijevati od opskrbljivača izvorima obnovljivih goriva i gorivima iz recikliranog ugljika da pruže dodatne dokaze o ispunjavanju tih kriterija održivosti i ušteda emisija stakleničkih plinova i tih graničnih vrijednosti uštede emisija stakleničkih plinova.”;

(21) u članku 31. stavci 2., 3. i 4. brišu se;

(22) umeće se sljedeći članak **31.a**:

„Članak 31.a

Baza podataka Unije

1. Komisija osigurava da se uspostavi baza podataka Unije kako bi se omogućilo praćenje tekućih i plinovitih obnovljivih goriva i goriva iz recikliranog ugljika.
2. Države članice od relevantnih gospodarskih subjekata zahtijevaju da u tu bazu podataka pravodobno unose točne informacije o izvršenim transakcijama i svojstvima održivosti goriva koja podliježu tim transakcijama, uključujući emisije stakleničkih plinova u njihovu životnom ciklusu, počevši od trenutka njihove proizvodnje do trenutka **stavljanja na tržište** [...] u Uniji. U bazu podataka unose se i podaci o tome je li za proizvodnju određene pošiljke goriva dodijeljena potpora i, ako jest, o vrsti programa potpore. **Ti se podaci mogu unijeti u bazu podataka EU-a putem nacionalnih baza podataka.**

Kako bi se poboljšala sljedivost podataka duž cijelog lanca opskrbe, Komisija je prema potrebi ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. u cilju dodatnog proširenja opsega informacija koje treba uključiti u bazu podataka Unije kako bi se obuhvatili relevantni podaci iz točke proizvodnje ili prikupljanja sirovina koje se upotrebljavaju za proizvodnju goriva.

Države članice od opskrbljivača gorivom zahtijevaju da u bazu podataka Unije unose informacije potrebne za provjeru usklađenosti sa zahtjevima iz članka 25. stavka 1. prvog podstavka.

3. Države članice imaju pristup bazi podataka Unije za potrebe praćenja i provjere podataka.

4. Ako su jamstva o podrijetlu izdana za proizvodnju pošiljke plinova iz obnovljivih izvora, države članice osiguravaju da se ta jamstva o podrijetlu ponište prije nego što se pošiljka plinova iz obnovljivih izvora može registrirati u bazi podataka.
5. Države članice **u svojim nacionalnim pravnim okvirima** osiguravaju provjeru točnosti i potpunosti [...] **podataka** [...] koje su gospodarski subjekti **unijeli** u bazu podataka, na primjer **s pomoću certifikacijskih tijela u okviru dobrovoljnih ili nacionalnih programa koje je Komisija priznala na temelju članka 30. stavaka 4., 5.f i 6.** [...]

[...] **Takvi** dobrovoljni ili nacionalni programi [...] mogu upotrebljavati informacijske sustave trećih strana kao posrednike za prikupljanje podataka, pod uvjetom da je Komisija obaviještena o toj upotrebi.

Države članice mogu upotrebljavati već postojeće nacionalne baze podataka koje su usklađene i povezane s bazom podataka EU-a putem sučelja ili uspostaviti nacionalnu bazu podataka koju gospodarski subjekti mogu upotrebljavati kao [...] alat za prikupljanje podataka i za [...] unošenje, prenošenje i deklariranje tih podataka u bazi podataka Unije, pod uvjetom da:

- (a) **nacionalna baza podataka [...] usklađena je s bazom podataka Unije, među ostalim u pogledu pravodobnosti prijenosa podataka, tipologije prenesenih skupova podataka i protokolâ za kvalitetu podataka i provjeru podataka; države članice mogu uspostaviti [...] svoju nacionalnu bazu podataka u skladu s nacionalnim odredbama, na primjer kako bi se u obzir uzeli stroži nacionalni zahtjevi u pogledu kriterija održivosti [...]. Time se ne bi trebala narušiti opća sljedivost održivih pošiljaka sirovina ili goriva koje treba unijeti u bazu podataka Unije u skladu s ovom Direktivom;**

(b) države članice osiguraju da se [...] podaci uneseni u nacionalnu bazu podataka odmah prenesu u bazu podataka Unije.

Provjera kvalitete podataka koji su u bazu podataka EU-a uneseni putem nacionalnih baza podataka, provjera svojstava održivosti goriva povezanih s tim podacima i konačno odobrenje transakcija [...] izvršavaju se isključivo putem baze podataka Unije. Točnost i potpunost podataka moraju se provjeriti u skladu s Provedbenom uredbom xxx/2022³⁴ te ih stoga mogu provjeriti certifikacijska tijela.

[...]

Države članice obavješćuju Komisiju o detaljnim značajkama svoje nacionalne baze podataka. Nakon te obavijesti Komisija procjenjuje je li nacionalna baza podataka u skladu sa zahtjevima iz trećeg podstavka točaka (a) i (b). Ako to nije slučaj, Komisija od država članica može zahtijevati da poduzmu odgovarajuće korake kako bi osigurale usklađenost s tim zahtjevima.

³⁴ **Provedbena uredba Komisije .../... od xxx o pravilima za provjeru kriterija održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova te kriterija niskog rizika od neizravnih promjena uporabe zemljišta.**

(23) Članak 35. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Oblast za donošenje delegiranih akata iz **članka 3. stavka 3. točke (b) drugog podstavka, članka 7. stavka 3.,** članka 8. stavka 3. drugog podstavka, **članka 25. stavka 2. drugog podstavka,** [...] članka 26. stavka 2. četvrtog i petog podstavka, članka 27. stavka 1. drugog podstavka, članka 27. stavka 3. [...] **sedmog** podstavka, članka 28. stavka 5. i stavka 6. drugog podstavka, **članka 29.a stavka 3.,** članka 31. stavka 5. drugog podstavka i članka 31.a stavka 2. drugog podstavka dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od [datuma stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.”;

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz **članka 3. stavka 3. točke (b) drugog podstavka, članka 7. stavka 3. petog podstavka,** članka 8. stavka 3. drugog podstavka, **članka 25. stavka 2. drugog podstavka,** [...] članka 26. stavka 2. četvrtog i petog podstavka, članka 27. stavka 1. drugog podstavka, članka 27. stavka 3. [...] **sedmog** podstavka, članka 28. stavka 5. i stavka 6. drugog podstavka, **članka 29.a stavka 3.,** članka 31. stavka 5. i članka 31.a stavka 2. drugog podstavka. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.”;

- (c) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„Delegirani akt donesen na temelju **članka 3. stavka 3. točke (b) drugog podstavka**, članka 7. stavka 3. petog podstavka, članka 8. stavka 3. drugog podstavka, [...] članka 25. stavka 2. drugog podstavka, članka 26. stavka 2. četvrtog i petog podstavka, članka 27. stavka 1. drugog podstavka, članka 27. stavka 3. [...] **sedmog** podstavka, članka 28. stavka 5. i stavka 6. drugog podstavka, članka 29.a stavka 3., članka 31. stavka 5. i članka 31.a stavka 2. drugog podstavka stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

- (24) prilozi se mijenjaju u skladu s prilogima ovoj Direktivi.

Članak 2.

Izmjene Uredbe (EU) 2018/1999

- (1) Članak 2. mijenja se kako slijedi:

- (a) točka 11. zamjenjuje se sljedećim:

„(11) „klimatski i energetske ciljevi Unije za 2030.” znači obvezujući cilj na razini Unije od najmanje 40 % domaćeg smanjenja emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu do 2030. u odnosu na 1990., obvezujući cilj Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001, krovni cilj na razini Unije od najmanje 32,5 % poboljšanja energetske učinkovitosti za 2030. i cilj od 15 % za elektroenergetsku međupovezanost do 2030. ili naknadni ciljevi u tom pogledu koje su Europsko vijeće ili Europski parlament i Vijeće dogovorili za 2030.”;

(b) u točki 20. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) u kontekstu preporuka Komisije koje se temelje na procjeni u skladu s člankom 29. stavkom 1. točkom (b) u pogledu energije iz obnovljivih izvora, rana provedba doprinosa države članice obvezujućem cilju Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001 i izmjereno u odnosu na nacionalne referentne točke za energiju iz obnovljivih izvora;”;

(2) u članku 4. točka (a) podtočka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„(2) u pogledu energije iz obnovljivih izvora:

radi ostvarenja obvezujućeg cilja Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030., kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001, doprinos tom cilju u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora u državi članici u konačnoj bruto potrošnji energije 2030., s okvirnom putanjom za taj doprinos od 2021. nadalje. Do 2022. okvirna putanja mora dosegnuti referentnu točku od najmanje 18 % ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između obvezujućeg nacionalnog cilja te države članice za 2020. i njezina doprinosa cilju za 2030. Do 2025. okvirna putanja mora dosegnuti referentnu točku od najmanje 43 % ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između obvezujućeg nacionalnog cilja te države članice za 2020. i njezina doprinosa cilju za 2030. Do 2027. okvirna putanja mora dosegnuti referentnu točku od najmanje 65 % ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između obvezujućeg nacionalnog cilja te države članice za 2020. i njezina doprinosa cilju za 2030.

Do 2030. okvirna putanja mora dosegnuti barem planirani doprinos države članice. Ako država članica očekuje da će premašiti svoj obvezujući nacionalni cilj za 2020., njezina okvirna putanja može početi na razini koju očekuje da će postići. Okvirne putanje država članica uzete zajedno moraju odgovarati referentnim točkama Unije za 2022., 2025. i 2027. i obvezujućem cilju Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001. Odvojeno od svojih doprinosa cilju Unije i svoje okvirne putanje za potrebe ove Uredbe, država članica može navesti veću razinu ambicioznosti za potrebe nacionalne politike.”;

- (3) u članku 5. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice zajedno osiguravaju da zbroj njihovih doprinosa iznosi najmanje koliko i obvezujući cilj Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. kako je naveden u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001.”;

- (4) u članku 29. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. U području energije iz obnovljivih izvora, u okviru svoje ocjene iz stavka 1. Komisija ocjenjuje napredak ostvaren u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji Unije na temelju okvirne putanje Unije koja počinje s 20 % u 2020., dostiže referentne točke od najmanje 18 % u 2022., 43 % u 2025. i 65 % u 2027. ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između cilja Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2020. i cilja Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2030. te dostiže obvezujući cilj Unije za energiju iz obnovljivih izvora za 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive (EU) 2018/2001.”.

Članak 3.

Izmjene Direktive 98/70/EZ

Direktiva 98/70/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 1.

Područje primjene

Ovom se Direktivom utvrđuju, u pogledu cestovnih vozila i necestovnih pokretnih strojeva (uključujući plovila na unutarnjim vodnim putovima kad ne plove morem), poljoprivrednih i šumarskih traktora te rekreacijskih plovila kad ne plove morem, tehničke specifikacije s obzirom na zdravlje i okoliš za goriva koja se upotrebljavaju za motore s vanjskim izvorom paljenja i motore s kompresijskim paljenjem, uzimajući u obzir tehničke zahtjeve za te motore.”;

(2) Članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točke 1., 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„1. „benzin” znači svako lako hlapljivo mineralno ulje namijenjeno radu motora s unutarnjim izgaranjem i vanjskim izvorom paljenja, za pogon vozila, obuhvaćeno oznakama KN 2710 12 41, 2710 12 45 i 2710 12 49;

2. „dizelska goriva” znači plinska ulja obuhvaćena oznakom KN 2710 19 43³⁵ kako je navedeno u Uredbi (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća³⁶ i Uredbi (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća³⁷ koja se upotrebljavaju za vozila na vlastiti pogon;

³⁵ Navedene oznake KN numerirane su u skladu sa Zajedničkom carinskom tarifom, Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7.9.1987., str. 1.).

³⁶ Uredba (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o homologaciji tipa motornih vozila s obzirom na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) [...] (SL L 171, 29.6.2007., str. 1.).

³⁷ Uredba (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o homologaciji motornih vozila i motora s obzirom na emisije iz teških vozila (Euro VI) [...] i izmjeni Uredbe (EZ) br. 715/2007 i Direktive 2007/46/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 80/1269/EEZ, 2005/55/EZ i 2005/78/EZ (SL L 188, 18.7.2009., str. 1.);

„3. „plinska ulja namijenjena za uporabu u necestovnim pokretnim strojevima (uključujući plovila na unutarnjim plovnim putovima), poljoprivrednim i šumskim traktorima te rekreacijskim plovilima” znači svako tekuće gorivo obuhvaćeno oznakama KN 2710 19 43³⁸ iz Direktive 2013/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća³⁹, Uredbe (EU) 167/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰ i Uredbe (EU) 2016/1628 Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹ namijenjeno za uporabu u motorima s kompresijskim paljenjem.”;

(b) točke 8. i 9. zamjenjuju se sljedećim:

„8. „isporučitelj” znači „opskrbljivač gorivom” kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 38. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća⁴²;

„9. „biogoriva” znači „biogoriva” kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 33. Direktive (EU) 2018/2001[...];

³⁸ Navedene oznake KN numerirane su u skladu sa Zajedničkom carinskom tarifom, Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7.9.1987., str. 1.).

³⁹ Direktiva 2013/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o rekreacijskim plovilima i osobnim plovilima na vodomlazni pogon i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 94/25/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 90.).

⁴⁰ Uredba (EU) br. 167/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. veljače 2013. o homologaciji i nadzoru tržišta traktora za poljoprivredu i šumarstvo (SL L 060, 2.3.2013., str. 1.).

⁴¹ Uredba (EU) 2016/1628 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o zahtjevima koji se odnose na ograničenja emisija plinovitih i krutih onečišćujućih tvari i homologaciju tipa za motore s unutarnjim izgaranjem za necestovne pokretne strojeve, o izmjeni uredbi (EU) br. 1024/2012 i (EU) br. 167/2013 te o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 97/68/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 53.).

⁴² Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

(3) Članak 4. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice od isporučitelja zahtijevaju da osiguraju da se na tržište stavi dizel sa udjelom metilnih estera masnih kiselina (FAME) od najviše 7 %.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da maksimalni dopušteni udio sumpora u plinskim uljima namijenjenima za uporabu u necestovnim pokretnim strojevima (uključujući plovila na unutarnjim plovnim putovima), poljoprivrednim i šumskim traktorima te rekreacijskim plovilima iznosi 10 mg/kg. Države članice osiguravaju da se tekuća goriva osim tih plinskih ulja smiju koristiti u plovilima na unutarnjim plovnim putovima i rekreacijskim plovilima samo ako udio sumpora u tim tekućim gorivima ne prelazi maksimalni udio koji je dopušten u plinskim uljima.”;

(4) brišu se članci od 7.a do 7.e;

(5) Članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točke (g), (h), (i) i (k) brišu se;

(b) stavak 2. briše se;

(6) prilozi I., II., IV. i V. mijenjaju se u skladu s Prilogom I. ovoj Direktivi.

Članak 4.

Prijelazne odredbe

1. Države članice osiguravaju da se podaci koji se prikupljaju i dostavljaju tijelu koje je imenovala država članica za godinu [Ured za **publikacije** [...]: zamijeniti kalendarskom godinom tijekom koje stavljanje izvan snage proizvodi učinke] ili njezin dio u skladu s člankom 7.a stavkom 1. trećim podstavkom i člankom 7.a stavkom 7. Direktive 98/70/EZ, koji se brišu člankom 3. stavkom 4. ove Direktive, dostavljaju Komisiji.
2. Komisija će podatke iz stavka 1. ovog članka uključiti u svako izvješće koje je dužna podnijeti u skladu s Direktivom 98/70/EZ.

Članak 5.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do 31. prosinca 2024. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 6.

Stavljanje izvan snage

Direktiva Vijeća (EU) 2015/652⁴³ stavlja se izvan snage s učinkom od [Ured za publikacije: zamijeniti kalendarskom godinom tijekom koje stavljanje izvan snage proizvodi učinke].

Članak 7.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica

Predsjednik/Predsjednica

⁴³ Direktiva Vijeća (EU) 2015/652 od 20. travnja 2015. o utvrđivanju metoda izračuna i zahtjeva u vezi s izvješćivanjem u skladu s Direktivom 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva, SL L 107, 25.4.2015., str. 26–67.

Prilozi Direktivi (EU) 2018/2001 mijenjaju se kako slijedi:

(1) u Prilogu I. briše se zadnji redak u tablici;

(2) umeće se sljedeći Prilog 1.a:

„Prilog 1.a

**GODIŠNJI NACIONALNI UDJELI ENERGIJE IZ OBNOLJIVIH IZVORA ZA
GRIJANJE I HLAĐENJE U KONAČNOJ BRUTO POTROŠNJI ENERGIJE ZA
RAZDOBLJE 2020.–2030.**

	<u>[...]</u> <u>Dodatne nadopune za</u> <u>potrebe članka 23.</u> <u>stavka 1. (u postotnim</u> <u>bodovima) za razdoblje</u> <u>2021.–2025.⁴⁴</u>	<u>Dodatne nadopune za</u> <u>potrebe članka 23.</u> <u>stavka 1. (u postotnim</u> <u>bodovima) za</u> <u>razdoblje 2026.–</u> <u>2030.⁴⁵</u>	<u>Nastali udjeli koji</u> <u>uključuju nadopune, bez</u> <u>otpadne topline i</u> <u>hladnoće (u postotnim</u> <u>bodovima) [...]</u>
Belgija	0,6 [...]	<u>0,3</u>	1,4 [...]
Bugarska	<u>0,6 [...]</u>	<u>0,3</u>	1,4 [...]

⁴⁴ **Pri izračunu nadopuna i nastalih udjela u obzir su uzete fleksibilne mogućnosti iz članka 23. stavka 2. točaka (b) i (c).**

⁴⁵ **Pri izračunu nadopuna i nastalih udjela u obzir su uzete fleksibilne mogućnosti iz članka 23. stavka 2. točaka (b) i (c).**

Češka	<u>0,6</u> [...]	<u>0,3</u>	1,4[...]
Danska	<u>1</u> [...]	<u>0,85</u>	1,4[...]
Njemačka	<u>0,7</u> [...]	<u>0,4</u>	1,5[...]
Estonija	1,1 [...]	<u>0,95</u>	1,5[...]
Irska	<u>2,1</u> [...]	<u>1,8</u>	2,9[...]
Grčka	<u>1,2</u> [...]	<u>0,9</u>	2,0[...]
Španjolska	<u>0,6</u> [...]	<u>0,3</u>	1,4[...]
Francuska	<u>1</u> [...]	<u>0,7</u>	1,8[...]
Hrvatska	0,6 [...]	<u>0,3</u>	1,4[...]
Italija	<u>0,8</u> [...]	<u>0,5</u>	1,6[...]
Cipar	<u>0,8</u> [...]	<u>0,5</u>	1,6[...]
Latvija	<u>0,6</u> [...]	<u>0,45</u>	1,0[...]
Litva	<u>1,6</u> [...]	<u>1,45</u>	2,0[...]
Luksemburg	<u>1,9</u> [...]	<u>1,6</u>	2,7[...]
Mađarska	<u>0,7</u> [...]	<u>0,4</u>	1,5[...]
Malta	<u>0,7</u> [...]	<u>0,4</u>	1,5[...]
Nizozemska	<u>0,6</u> [...]	<u>0,3</u>	1,4[...]
Austrija	<u>0,7</u> [...]	<u>0,4</u>	1,5[...]

Poljska	<u>0,7</u> [...]	<u>0,4</u>	1,5[...]
Portugal	<u>0,6</u> [...]	<u>0,3</u>	1,4[...]
Rumunjska	<u>0,6</u> [...]	<u>0,3</u>	1,4[...]
Slovenija	<u>0,6</u> [...]	<u>0,3</u>	1,4[...]
Slovačka	<u>0,6</u> [...]	<u>0,3</u>	1,4[...]
Finska	<u>0,4</u> [...]	<u>0,25</u>	0,8[...]
Švedska	<u>0,6</u> [...]	<u>0,6</u>	0,6[...]

(3) Prilog III. zamjenjuje se sljedećim:

„ENERGETSKI SADRŽAJ GORIVA

Gorivo	Energetski sadržaj u težinskim postotcima (donja kalorična vrijednost, MJ/kg)	Energetski sadržaj u volumnim postotcima (donja kalorična vrijednost, MJ/l)
GORIVA IZ BIOMASE I/ILI OPERACIJA PRERADE BIOMASE		
Biopropan	46	24
Čisto biljno ulje (ulje proizvedeno od uljarica prešanjem, ekstrakcijom ili usporedivim postupcima, sirovo ili rafinirano, ali kemijski nepromijenjeno)	37	34

Biodizel – metilni ester masnih kiselina (metil-ester proizveden iz ulja od biomase)	37	33
Biodizel – etilni ester masnih kiselina (etil-ester proizveden iz ulja od biomase)	38	34
Bioplin koji se može pročistiti do kvalitete prirodnog plina	50	—
Ulje od biomase obrađeno vodikom (termo-kemijski obrađeno vodikom), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za dizel	44	34
Ulje od biomase obrađeno vodikom (termo-kemijski obrađeno vodikom), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za benzin	45	30
Ulje od biomase obrađeno vodikom (termo-kemijski obrađeno vodikom), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za mlazno gorivo	44	34
Ulje od biomase obrađeno vodikom (termo-kemijski obrađeno vodikom), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za ukapljeni naftni plin	46	24
Suobrađeno ulje od biomase ili pirolizirane biomase (obrađeno u rafineriji istodobno kad i fosilno gorivo), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za dizel	43	36

Suobrađeno ulje od biomase ili pirolizirane biomase (obrađeno u rafineriji istodobno kad i fosilno gorivo), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za benzin	44	32
Suobrađeno ulje od biomase ili pirolizirane biomase (obrađeno u rafineriji istodobno kad i fosilno gorivo), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za mlazno gorivo	43	33
Suobrađeno ulje od biomase ili pirolizirane biomase (obrađeno u rafineriji istodobno kad i fosilno gorivo), koje je namijenjeno uporabi kao zamjena za ukapljeni naftni plin	46	23
GORIVA KOJA SE MOGU PROIZVESTI IZ RAZLIČITIH OBNOVLJIVIH IZVORA UKLJUČUJUĆI BIOMASU		
Metanol iz obnovljivih izvora	20	16
Etanol iz obnovljivih izvora	27	21
Propanol iz obnovljivih izvora	31	25
Butanol iz obnovljivih izvora	33	27
Fischer-Tropschov dizel (sintetski ugljikovodik ili mješavina sintetskih ugljikovodika, koji je namijenjen uporabi kao zamjena za dizel)	44	34

Fischer-Tropschov benzin (sintetski ugljikovodik, ili mješavina sintetskih ugljikovodika, proizvedenih iz biomase, koji je namijenjen uporabi kao zamjena za benzin)	44	33
Fischer-Tropschovo mlazno gorivo (sintetski ugljikovodik, ili mješavina sintetskih ugljikovodika, proizvedenih iz biomase, koji je namijenjen uporabi kao zamjena za mlazno gorivo)	44	33
Fischer-Tropschov ukapljeni naftni plin (sintetski ugljikovodik, ili mješavina sintetskih ugljikovodika, koji je namijenjen uporabi kao zamjena za ukapljeni naftni plin)	46	24
DME (dimetileter)	28	19
Vodik iz obnovljivih izvora	120	—
ETBE (etil-tercijarni-butil-eter proizveden na temelju etanola)	36 (od toga [...] 33 % iz obnovljivih izvora)	27 (od toga [...] 33 % iz obnovljivih izvora)
MTBE (metil-tercijarni-butil-eter proizveden na temelju metanola)	35 (od toga 22 % iz obnovljivih izvora)	26 (od toga 22 % iz obnovljivih izvora)
TAEE (tercijarni-amil-etil-eter proizveden na temelju etanola)	38 (od toga 29 % iz obnovljivih izvora)	29 (od toga 29 % iz obnovljivih izvora)

TAME (tercijarni-amil-metil-eter proizveden na temelju metanola)	36 (od toga 18 % iz obnovljivih izvora)	28 (od toga 18 % iz obnovljivih izvora)
THxEE (tercijarni-heksil-etil-eter proizveden na temelju etanola)	38 (od toga 25 % iz obnovljivih izvora)	30 (od toga 25 % iz obnovljivih izvora)
THxME (tercijarni-heksil-metil-eter proizveden na temelju metanola)	38 (od toga 14 % iz obnovljivih izvora)	30 (od toga 14 % iz obnovljivih izvora)
GORIVA IZ NEOBNOVLJIVIH IZVORA		
Benzin	43	32
Dizel	43	36
<u>Mlazno gorivo</u>	[...]43[...]	[...]34[...]
Vodik iz obnovljivih izvora	120	—

(4) Prilog IV. mijenja se kako slijedi:

a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

**„OSPOSOBLJAVANJE I CERTIFICIRANJE INSTALATERA I PROJEKTANATA
POSTROJENJA KOJA KORISTE ENERGIJU IZ OBNOVLJIVIH IZVORA”**

- b) uvodna rečenica i prva točka zamjenjuju se sljedećim:

„Programi certificiranja i osposobljavanja iz članka 18. stavka 3. temelje se na sljedećim kriterijima:

1. Certifikacijski postupak mora biti transparentan, a država članica ili administrativno tijelo koje je imenovala mora ga jasno definirati.”;

- c) umeću se sljedeće točke 1.a i 1.b:

„1.a Certifikati koje izdaju certifikacijska tijela moraju biti jasno definirani i lako prepoznatljivi za radnike i stručnjake koji traže certifikaciju.

1.b Certifikacijski postupak omogućuje instalaterima da **steknu potrebno teorijsko i praktično znanje te služi kao jamstvo da raspolažu vještinama koje su im potrebne za** postavljanje visokokvalitetnih postrojenja koja pouzdano rade.”;

- d) točke 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Instalateri **sustavâ na bazi** biomase, toplinskih crpki, plitkih geotermalnih sustava, solarnih fotonaponskih sustava i sustava na bazi solarne toplinske energije certificiraju se na temelju akreditiranog programa osposobljavanja ili ih certificira akreditirani pružatelj usluga osposobljavanja.

3. Akreditiranje programa osposobljavanja ili pružatelja usluga obavljaju države članice ili administrativno tijelo koje imenuju. Akreditacijsko tijelo osigurava da program osposobljavanja koji nudi pružatelj usluge osposobljavanja ima kontinuitet i da vrijedi na regionalnoj ili nacionalnoj razini.

Pružatelj usluge osposobljavanja mora imati odgovarajuće tehničke mogućnosti za izvođenje praktičnog dijela programa osposobljavanja, uključujući dovoljno laboratorijske opreme ili odgovarajuće kapacitete za obavljanje praktičnog osposobljavanja.

Pružatelj usluge osposobljavanja uz osnovno osposobljavanje nudi i tečajeve za obnovu znanja i usavršavanje koji se organiziraju u modulima osposobljavanja, čime se instalaterima i projektantima omogućuje da dodaju nove kompetencije te prošire i diversificiraju svoje vještine u nekoliko tehnologija i njihovih kombinacija. Pružatelj usluge osposobljavanja osigurava prilagodbu osposobljavanja novim tehnologijama za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u kontekstu zgrada, industrije i poljoprivrede. Pružatelji usluge osposobljavanja priznaju stečene relevantne vještine.

Programi i moduli osposobljavanja moraju biti osmišljeni tako da omogućuju cjeloživotno učenje o postrojenjima koja koriste energiju iz obnovljivih izvora i budu kompatibilni sa strukovnim osposobljavanjem za osobe koje prvi put traže posao i odrasle koji se žele prekvalificirati ili traže novo zaposlenje.

Programi osposobljavanja osmišljavaju se kako bi se olakšalo stjecanje kvalifikacija za različite tehnologije i rješenja te kako bi se izbjegla ograničena specijalizacija u području određene marke ili tehnologije. Pružatelj usluga osposobljavanja može biti proizvođač opreme ili sustava, instituti ili udruženja.”;

e) u stavku 6. točki (c) dodaju se sljedeće podtočke iv. i v.:

„iv. razumijevanje studija izvedivosti i projektnih studija;

v. razumijevanje bušenja u kontekstu geotermalnih toplinskih crpki.”;

(5) u Prilogu V. dio C. mijenja se kako slijedi:

[...]

[...]

a[...] točke 5. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

„5. Emisije koje nastaju pri ekstrakciji ili uzgoju sirovina (eec) uključuju emisije koje nastaju pri samom procesu ekstrakcije ili uzgoja; pri skupljanju, sušenju i skladištenju sirovina; iz otpada i curenja tekućina; te pri proizvodnji kemikalija ili proizvoda upotrijebljenih pri ekstrakciji ili uzgoju. Hvatanje CO₂ pri uzgoju sirovina ne uzima se u obzir. Ako su dostupne, u izračunu se primjenjuju raščlanjene zadane vrijednosti emisija N₂O iz tla utvrđene u dijelu D. Umjesto uporabe stvarnih vrijednosti dopušteno je izračunati prosječne vrijednosti na temelju lokalne poljoprivredne prakse, koristeći podatke za skupinu poljoprivrednih gospodarstava.

6. Za potrebe izračuna iz točke 1. podtočke (a) uštede emisija stakleničkih plinova ostvarene zahvaljujući boljem poljoprivrednom gospodarenju (esca), kao što su prelazak na manje obrađivanje ili neobrađivanje zemlje, poboljšani usjevi i plodored, uporaba pokrovnih usjeva, uključujući gospodarenje ostacima poljoprivrednih proizvoda, te uporaba organskog poboljšivača tla (npr. kompost, digestat fermentacije gnoja), uzimaju se u obzir samo ako ne postoji rizik od negativnog utjecaja na bioraznolikost. Nadalje, dostavljaju se čvrsti i provjerljivi dokazi da se količina ugljika u tlu povećala ili da se može razumno očekivati da se povećala tijekom razdoblja uzgoja dotičnih sirovina, uzimajući pritom u obzir emisije ako takve prakse dovode do povećane uporabe gnojiva i herbicida⁴⁶.”;

b) [...]

⁴⁶ Takav dokaz mogu biti mjerenja količine ugljika u tlu, primjerice tako da se prije uzgoja provede prvo mjerenje i da se ona potom provode u redovitim vremenskim razmacima svakih nekoliko godina. U tom slučaju, prije nego što drugo mjerenje bude dostupno, povećanje količine ugljika u tlu procijenilo bi se na temelju reprezentativnih pokusa ili modela tla. Od drugog mjerenja nadalje mjerenja bi činila osnovu za utvrđivanje toga je li se količina ugljika u tlu povećala i u kojoj mjeri.”;

c) točka 18. zamjenjuje se sljedećim: „

18. Za potrebe izračuna iz točke 17. emisije koje se dijele jesu $e_{ec} + e_l + e_{sc} + e_{on}$ dijelovi e_p , e_{td} i e_{ccs} [...] **e_{ccr}** koji se odvijaju do procesne faze i uključujući procesnu fazu u kojoj je suproizvod proizveden. Ako je došlo do kakve podjele na suproizvode u ranijoj procesnoj fazi u životnom ciklusu, za te se potrebe umjesto ukupne količine tih emisija upotrebljava dio tih emisija dodijeljenih međuproizvodu goriva u posljednjoj takvoj procesnoj fazi. Kad je riječ o **biogorivima** [...] i **tekućim biogorivima** [...], svi suproizvodi koji nisu obuhvaćeni točkom 7. uzimaju se u obzir za potrebe tog izračuna. [...] Za suproizvode koji imaju negativan energetska sadržaj, za potrebe izračuna smatra se da im je energetska sadržaj nula. **U pravilu se [...] smatra da za otpad i ostatke, što uključuje sav otpad i ostatke iz Priloga IX., emisije stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa iznose nula do procesa skupljanja tih materijala, neovisno o tome jesu li prerađeni u međuproizvode prije pretvorbe u krajnji proizvod. Otpadu i ostacima ne pripisuju se nikakve emisije. Međutim, za potrebe određivanja emisija koje nastaju pri proizvodnji biogoriva i tekućih biogoriva, s ostacima nastalima pri preradi kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje [...] koji nisu navedeni u Prilogu IX., a pogodni su za uporabu [...] u lancu hrane ili hrane za životinje, postupa se jednako kao sa suproizvodima. [...]** Kad je riječ o gorivima iz biomase proizvedenima u rafinerijama, osim u kombinaciji pogona za preradu s kotlovima i kogeneracijskim pogonima koji opskrbljuju pogon za preradu toplinskom i/ili električnom energijom, jedinica za analizu za potrebe izračuna iz točke 17. jest rafinerija.”;

6. u Prilogu VI. dio B mijenja se kako slijedi:

[...]

[...]

a[...] točke 5. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

„5. Emisije koje nastaju pri ekstrakciji ili uzgoju sirovina (eec) uključuju emisije koje nastaju pri samom procesu ekstrakcije ili uzgoja; pri skupljanju, sušenju i skladištenju sirovina; iz otpada i curenja tekućina; te pri proizvodnji kemikalija ili proizvoda upotrijebljenih pri ekstrakciji ili uzgoju. Hvatanje CO₂ pri uzgoju sirovina ne uzima se u obzir. Ako su dostupne, u izračunu se primjenjuju raščlanjene zadane vrijednosti emisija N₂O iz tla utvrđene u dijelu D. Umjesto uporabe stvarnih vrijednosti dopušteno je izračunati prosječne vrijednosti na temelju lokalne poljoprivredne prakse, koristeći podatke za skupinu poljoprivrednih gospodarstava.

6. Za potrebe izračuna iz točke 1. podtočke (a) uštede emisija stakleničkih plinova ostvarene zahvaljujući boljem poljoprivrednom gospodarenju (esca), kao što su prelazak na manje obrađivanje ili neobrađivanje zemlje, poboljšani usjevi i plodored, uporaba pokrovnih usjeva, uključujući gospodarenje ostacima poljoprivrednih proizvoda, te uporaba organskog poboljšivača tla (npr. kompost, digestat fermentacije gnoja), uzimaju se u obzir samo ako ne postoji rizik od negativnog utjecaja na bioraznolikost. Nadalje, dostavljaju se čvrsti i provjerljivi dokazi da se količina ugljika u tlu povećala ili da se može razumno očekivati da se povećala tijekom razdoblja uzgoja dotičnih sirovina, uzimajući pritom u obzir emisije ako takve prakse dovode do povećane uporabe gnojiva i herbicida⁴⁷.”;

b) [...]

⁴⁷ Takav dokaz mogu biti mjerenja količine ugljika u tlu, primjerice tako da se prije uzgoja provede prvo mjerenje i da se ona potom provode u redovitim vremenskim razmacima svakih nekoliko godina. U tom slučaju, prije nego što drugo mjerenje bude dostupno, povećanje količine ugljika u tlu procijenilo bi se na temelju reprezentativnih pokusa ili modela tla. Od drugog mjerenja nadalje mjerenja bi činila osnovu za utvrđivanje toga je li se količina ugljika u tlu povećala i u kojoj mjeri.”;

c) točka 18. zamjenjuje se sljedećim:

„18. Za potrebe izračuna iz točke 17. emisije koje se dijele jesu $e_{ec} + e_l + e_{sca}$ + oni dijelovi e_p , e_{td} i e_{ccs} [...] i **eccr** koji se odvijaju do procesne faze, uključujući i procesnu fazu, u kojoj je suproizvod proizveden. Ako je došlo do kakve podjele na suproizvode u ranijoj procesnoj fazi u životnom ciklusu, za te se potrebe umjesto ukupne količine tih emisija upotrebljava dio tih emisija dodijeljenih međuproizvodu goriva u posljednjoj takvoj procesnoj fazi.

Kad je riječ o bioplinu i biometanu, svi suproizvodi koji nisu obuhvaćeni točkom **17.** uzimaju se u obzir za potrebe tog izračuna. [...] Za suproizvode koji imaju negativan energetske sadržaj, za potrebe izračuna smatra se da im je energetske sadržaj nula. **U pravilu se** [...] **smatra da za otpad i ostatke, što uključuje sav otpad i ostatke iz Priloga IX., emisije stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa iznose nula do procesa skupljanja tih materijala, neovisno o tome jesu li prerađeni u međuproizvode prije pretvorbe u krajnji proizvod. Otpadu i ostacima ne pripisuju se nikakve emisije. Međutim, za potrebe određivanja emisija koje nastaju pri proizvodnji biogoriva i tekućih biogoriva, s ostacima nastalima pri preradi kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje** [...] koji nisu navedeni u Prilogu IX., a pogodni su za uporabu [...] **u lancu** hrane ili hrane za životinje, **postupa se jednako kao sa suproizvodima.** [...] Kad je riječ o gorivima iz biomase proizvedenima u rafinerijama, osim u kombinaciji pogona za preradu s kotlovima i kogeneracijskim pogonima koji opskrbljuju pogon za preradu toplinskom i/ili električnom energijom, jedinica za analizu za potrebe izračuna iz točke 17. jest rafinerija.”;

7. u Prilogu VII. u definiciji pojma „Q_{usable}” upućivanje na članak 7. stavak 4. zamjenjuje se upućivanjem na članak 7. stavak 3.;

8. Prilog IX. mijenja se kako slijedi:

(a) u dijelu A uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Sirovine za proizvodnju bioplina za promet i naprednih biogoriva.”;

(b) u dijelu B uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Sirovine za proizvodnju biogoriva i bioplina za promet, čiji se doprinos cilju smanjenja emisija stakleničkih plinova utvrđenom u članku 25. stavku 1. prvom podstavku točki (a) ograničava[...].”.

Prilozi I., II., IV. i V. Direktivi 98/70/EZ mijenjaju se kako slijedi:

(6) Prilog I. mijenja se kako slijedi:

(a) tekst bilješke (1) zamjenjuje se sljedećim:

„(1) Primjenjivat će se metode ispitivanja koje su navedene u normi EN 228:2012+A1:2017. Države članice mogu primjenjivati analitičku metodu specificiranu u zamjenskoj normi EN 228:2012+A1:2017 ako se može dokazati da daje najmanje jednaku točnost i najmanje jednaku razinu preciznosti kao i analitička metoda koju zamjenjuje.” ;

(b) tekst bilješke (2) zamjenjuje se sljedećim:

„(2) Vrijednosti navedene u specifikaciji su „stvarne vrijednosti”. Za utvrđivanje njihovih graničnih vrijednosti primjenjuje se norma EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 „Nafta i srodni proizvodi – Preciznost mjernih metoda i rezultata – dio 1.: Određivanje podataka o preciznosti u odnosu na metode ispitivanja”, a pri određivanju minimalne vrijednosti uzeta je u obzir najmanja razlika od 2R iznad nule (R = obnovljivost). Rezultati pojedinačnih mjerenja tumače se na osnovi kriterija opisanih u normi EN ISO 4259-2:2017/A1:2019.”;

(c) tekst bilješke (6) zamjenjuje se sljedećim:

„(6) Ostali monoalkoholi i eteri čija završna vrelišna točka nije viša od one navedene u EN 228:2012+A1:2017.”;

(7) Prilog II. mijenja se kako slijedi:

(a) u posljednjem retku tablice „Sadržaj metil ester masnih kiselina FAME – EN 14078”, unos „7,0” u posljednjem stupcu „Granične vrijednosti” „Maksimalne”, zamjenjuje se unosom „10,0”;

(b) tekst bilješke (1) zamjenjuje se sljedećim:

„(1) Primjenjivat će se metode ispitivanja koje su navedene u normi EN 590:2013+A1:2017. Države članice mogu primjenjivati analitičku metodu specificiranu u zamjenskoj normi EN 590:2013+A1:2017 ako se može dokazati da daje najmanje jednaku točnost i najmanje jednaku razinu preciznosti kao i analitička metoda koju zamjenjuje.”;

(c) tekst bilješke (2) zamjenjuje se sljedećim:

„(2) Vrijednosti navedene u specifikaciji su „stvarne vrijednosti”. Za utvrđivanje njihovih graničnih vrijednosti primjenjuje se norma EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 „Nafta i srodni proizvodi – Preciznost mjernih metoda i rezultata – dio 1.: Određivanje podataka o preciznosti u odnosu na metode ispitivanja”, a pri određivanju minimalne vrijednosti uzeta je u obzir najmanja razlika od 2R iznad nule (R = obnovljivost). Rezultati pojedinačnih mjerenja tumače se na osnovi kriterija opisanih u normi EN ISO 4259-2:2017/A1:2019.”;

(8) Prilozi IV. i V. brišu se.
